

ver. ENG - POL

MALAJO

Many Languages of Journalism - Youth Exchange
Zakopane - July 2016

Erasmus+

Project funded by European Union under Erasmus+ programme

about MaLaJo

What is MaLaJo? Of course, we can say a project. But for a lot of people those 6 letters mean much more, and is what gave them the power to act. To act on the stage of daily life, where various situations require to be open, to be creative, to use different languages and to express themselves easily and properly using articles, columns, reportages and visual forms. Participants used role-playing and practised defending their own opinions while analyzing information critically. It gave them a chance to see and eventually make the difference. It was a chance to stimulate each other, receive constructive feedback but what is most important a way of verifying one's capabilities and limits.

Young people from 6 countries were involved in working on project's common goals and objectives. One big team shared ideas and exchanged numerous points of view to notice the needs of the youth sector that will translate into its better future.

Has MaLaJo fulfilled its objectives? Has it met the expectations of its participants? This brochure is meant to be the answer. We can present it thanks to the work, opinions and ideas of 36 participants involved in the MaLaJo project. Enjoy your reading.

MaLaJo Leaders

Aleksandra Kruszevska
Marcin Książopolski

- 4 Non formal?**
Sara Ferberuš, Ana-Maria Marin, Elena-Alexandra Deacu, Samuel Bud
- 6 An ineffable experience!**
Sofia Bisoffi, Măriuca Duca, Klaudia Brázdilová, Ángel Mateo Reina
- 8 Ten days' worth a lifetime**
Alexandra-Laura Ghitoi, Weronika Wilkos, Măriuca Duca, Serena Bizzarro, Sara Ferberuš, Jesús Carlos Hernando Pérez, Dominika Bezdeková
- 12 Are we the witnesses of the educational revolution?**
Blanka Žantara, Nicola Kopij Žanin, Weronika Wilkos, Karla Matulina
- 14 Sailing into the foreign waters of Erasmus+**
Paula Vera Cerezo, Anna Sienkiewicz, Serena Bizzarro, Alexandra-Laura Ghitoi
- 16 Non-formal education**
Salvatore Giannuzzi, Ivana Šestan, Alexandra Prítoková
- 16 Go non-formal! Exceed your horizons!**
Salvatore Giannuzzi, Ivana Šestan, Alexandra Prítoková, Claudia-Ionela Ciausiu, Ivana Čanađija, Ján Šebo, Laura Rueda Díez
- 18 Experiencing Multiculturalism through Journalism**
Karla Matulina, Claudia-Ionela Ciausiu, Klaudia Brázdilová, Anna Sienkiewicz, Ivana Čanađija, Juan Martín Aguilera Martín, Salvatore Giannuzzi
- 20 The magic of a team**
Paula Vera Cerezo, Ana-Maria Marin, Karla Matulina, Ángel Mateo Reina, Milan Čák, Ivana Šestan, Nicolò Beda Zantomio
- 22 Wake up! Times have changed**
Juan Martín Aguilera Martín, Claudia Mantini, Dajan Plačković, Štefan Štec
- 24 Unforgettable adventure**
Bartłomiej Zająć, Igor Pekija, Sofia Bisoffi, Ján Šebo, Alexandra-Elena Deacu, Antonia Rocío Moreno Marmolejo
- 28 Different perspectives of Non-formal education**
Bartłomiej Zająć, Nicolò Beda Zantomio, Igor Pekija, Jesús Carlos Hernando Pérez, Milan Čák
- 30 Dobro, bun, dobrze, dobre, bien, bene**
Samuel Bud, Laura Rueda Díez, Claudia Mantini, Dajan Plačković, Alexandra Prítoková, Štefan Štec

- 5 Pozaformalnie?**
Sara Ferberuš, Ana-Maria Marin, Elena-Alexandra Deacu, Samuel Bud
- 7 Niewiarygodne doświadczenie!**
Sofia Bisoffi, Măriuca Duca, Klaudia Brázdilová, Ángel Mateo Reina
- 9 Dziesięć dni warte więcej, niż całe życie**
Alexandra-Laura Ghitoi, Weronika Wilkos, Măriuca Duca, Serena Bizzarro, Sara Ferberuš, Jesús Carlos Hernando Pérez, Dominika Bezdeková
- 13 Czy jesteśmy świadkami rewolucji edukacyjnej?**
Blanka Žantara, Nicola Kopij Žanin, Weronika Wilkos, Karla Matulina
- 15 Wpływając na nieznaną wodę Erasmus+**
Paula Vera Cerezo, Anna Sienkiewicz, Serena Bizzarro, Alexandra-Laura Ghitoi
- 17 Edukacja pozaformalna**
Salvatore Giannuzzi, Ivana Šestan, Alexandra Prítoková
- 17 Go non-formal! Poszerz swoje horyzonty!**
Salvatore Giannuzzi, Ivana Šestan, Alexandra Prítoková, Claudia-Ionela Ciausiu, Ivana Čanađija, Ján Šebo, Laura Rueda Díez
- 19 Doświadczając multikulturowości poprzez dziennikarstwo**
Karla Matulina, Claudia-Ionela Ciausiu, Klaudia Brázdilová, Anna Sienkiewicz, Ivana Čanađija, Juan Martín Aguilera Martín, Salvatore Giannuzzi
- 21 The magic of a team**
Paula Vera Cerezo, Ana-Maria Marin, Karla Matulina, Ángel Mateo Reina, Milan Čák, Ivana Šestan, Nicolò Beda Zantomio
- 23 Obudź się! Czasy się zmieniły**
Juan Martín Aguilera Martín, Claudia Mantini, Dajan Plačković, Štefan Štec
- 25 Niezapomniana przygoda**
Bartłomiej Zająć, Igor Pekija, Sofia Bisoffi, Ján Šebo, Alexandra-Elena Deacu, Antonia Rocío Moreno Marmolejo
- 29 Różne perspektywy edukacji pozaformalnej**
Bartłomiej Zająć, Nicolò Beda Zantomio, Igor Pekija, Jesús Carlos Hernando Pérez, Milan Čák
- 31 Dobro, bun, dobrze, dobre, bien, bene**
Samuel Bud, Laura Rueda Díez, Claudia Mantini, Dajan Plačković, Alexandra Prítoková, Štefan Štec

o MaLaJo

Dla wielu odpowiedź jest prosta i krótka: projekt. I to prawda, ale czy na tym koniec? Dla kilkudziesięciu osób, tych 6 liter oznaczało znacznie więcej i dało motywację do działania. Działania w codziennych sytuacjach i realizowanych zadaniach, które wymagały otwartości, kreatywności, poprawnego porozumiewania się w wielojęzycznej grupie. Uczestnicy musieli wykazać się umiejętnościami obrony swoich opinii, krytycznego analizowania informacji oraz sformułowania swoich wypowiedzi na forum. To wszystko pozwoliło im na konfrontację swoich możliwości i umiejętności. W czasie wspólnej pracy wzajemnie aktywowali się do działania uzyskując wielostronne korzyści.

Projekt MaLaJo został zrealizowany przez młodych ludzi z 6 krajów. Stworzyli oni zespół w pełnym tego słowa znaczeniu – współpraca, wyznaczanie i realizowanie wspólnych celów, stymulowanie swojej kreatywności, wymiana pomysłów i opinii. Dostrzegli potrzebę rozwoju sektora młodzieżowego oraz sprecyzowali swoje pomysły na jego funkcjonowanie w przyszłości.

Zatem: Czy zostały spełnione cele projektu MaLaJo? Czy MaLaJo spełnił oczekiwania uczestników? Odpowiedź stanowi niniejsza broszura (jedna z 6 wersji językowych). Jest ona rezultatem MaLaJo i powstała dzięki pomysłom i pracy wszystkich uczestników projektu. Zapraszamy do lektury.

Liderzy MaLaJo

Aleksandra Kruszevska
Marcin Książopolski

Erasmus+

Non formal?

In a society where education is trapped inside the box, what about making it escape?

Somewhere around the world, a person chooses to educate itself in a different way, from drawing to singing, from writing to listening, from thinking to feeling you can catch'em all through non-formal education.

Non-formal education is an alternative approach based on different learners' needs – maybe you're kinesthetic and learn by doing, or you learn by listening to others or you doodle while you learn about things – doesn't matter because in a training, workshop or drama you will have the chance to find out information in your own way of learning. Each challenge becomes an opportunity to develop new skills, attitude and gain new knowledge, so actually you learn through experience.

No matter your age, gender or nationality, cooperation with others can give you a motivational environment and a stage where you learn from your peers.

Using all senses stimulates your imagination. Creativity gives you freedom and flexibility for your development, shifting the focus from theory to practice, and enables you to learn in a more natural, interactive and interesting way. You use activities and fun to create a launching path for developing yourself. It is all about putting your knowledge and ideas on the table, sharing them with the group and learning from each other. Is an exchange of experience between the teacher and the pupil concentrated on the type of learner and the process more than the information that is exchanged.

Let's take for example the topic of intercultural learning. Imagine the traditional formal way of learning: sitting in a class, listening and writing what the teacher tells you about another culture.

Now... take a step into a non-formal class and think about two groups: engineers and Derdians (citizens of Derdia – a land far, far away). Derdians need a bridge. However, they don't know how to build one, so they asked engineers for help. But

here's the catch: in order to build the physical bridge, they first have to build a bridge between their cultures. So, to be part of Derdian community, engineers have to be accepted. Also, Derdians can't tell the engineers how to adapt to their culture as they consider it normal.

Therefore engineers have to figure out Derdians' rules by themselves and all their measurement instruments won't help them.

We can learn from this activity that most of the time you don't need only one skill to succeed – like the ability to build a bridge – but also you need to be able to adapt. In order to get a glimpse at another culture, you need to observe, learn, understand and accept the culture.

Advantages of being a part of a non-formal education experience is that you learn a lot about cooperation, teamwork and your way of acting as part of a team. Adaptability is a key word here, because you are as weak as the weakest link of your chain, so you have to adapt to the team members and advance as one, the rules are set by the group on common grounds, the process of learning and the safe environment are more important than the amount of information sent to the crowd. It's about games, drama, debriefing, exchanging information, not judging, tasks and

people. And no grades – you are your own judge – you grade your own work and the information you received.

But don't be charmed by it, non-formal education is not for everybody – if you are a follower or an individualist it is going to be hard for you to be involved in this. Loosely structured schedule and testing the boundaries of one's comfort zone may not be suitable for everyone. Flexibility of the process, lack of formal set of rules and punishment might easily turn into a catastrophe, so it is important to establish common rules and rely on participants' responsibility. The success of the workshop and the project itself depends on the learners and their input so there is no guarantee that the goals set at the beginning will be made.

Now you know more about non-formal education, so before placing a judgement try it – go to a class and decide if it fits you or not!

Sara Ferberuș
Ana-Maria Marin
Elena-Alexandra Deacu
Samuel Bud

Pozaformalnie?

Czy w świecie, w którym edukacja zamknięta jest w pudełku możliwa jest ucieczka?

Gdzieś w świecie, pewna osoba decyduje się na edukację w odmiennym stylu. Dzięki pozaformalnej edukacji możemy poznawać świat poprzez rysowanie, śpiewanie, pisanie, słuchanie, myślenie i czucie.

Edukacja pozaformalna to alternatywne podejście do nauki oparte na indywidualnych potrzebach uczniów. Być może łatwiej ci się uczyć będąc w ruchu, albo kiedy możesz słuchać innych, bądź łatwiej ci się skupić kiedy słuchając rysujesz małe rysunki w zeszytach. To wszystko nie ma znaczenia, bo w czasie warsztatów będziesz miał szansę nauczyć się czegoś w sposób najbardziej dla ciebie odpowiedni. Każde wyzwanie staje się szansą rozwinięcia nowych umiejętności, zachowań oraz zdobycia nowej wiedzy. Uczysz się właśnie dzięki doświadczeniu.

Nieważne ile masz lat, jaka jest twoja płęć czy narodowość. Współpraca z innymi może stworzyć dla ciebie motywujące środowisko, w którym uczysz się od innych.

Angażowanie wszystkich zmysłów pobudza wyobraźnię. Kreatywność daje ci wolność rozwoju i elastyczność w doborze zajęć praktycznych czy teoretycznych. To ona pozwala ci uczyć się w bardziej naturalny, interaktywny i interesujący sposób. Dzięki ćwiczeniom i zabawie wchodzisz na ścieżkę rozwoju. Przede wszystkim chodzi o to, żeby wyłożyć swoją wiedzę i pomysły na stół, podzielić się nimi z grupą i uczyć się od siebie nawzajem. Projekty dają ci możliwość doświadczenia dwóch światów – ucznia i nauczyciela – koncentrując się na typach uczniów i procesie bardziej niż na informacji, która jest wymieniana.

Spójrzmy na przykład międzykulturowego nauczania. Wyobraźcie sobie tradycyjną formę nauczania – siedzisz w klasie, słuchasz i piszesz to co mówi ci nauczyciel. A teraz wejdź do klasy w której stosuje się metody edukacji pozaformalnej i pomyśl o dwóch grupach: inżynierowie i Derdianie (obywatele Derdii – kraju za siódmą górą). Derdianie potrzebują mostu, ale nie wiedzą jak go zbudować, więc proszą o pomoc inżynierów. Jest w tym wszystkim

haczyk, bowiem aby zbudować most w fizycznym tego słowa znaczeniu muszą najpierw zbudować most międzykulturowy. Aby stać się częścią społeczeństwa Derdian, inżynierowie muszą najpierw zostać zaakceptowani, Derdianie jednak nie mogą powiedzieć inżynierom jak przyzwyczać się do ich kultury, ponieważ oni uważają ją za normalną. Inżynierowie muszą sami dojść do tego jakie zasady obowiązują między Derdianami, a ich doświadczenie zawodowe nie będzie w stanie im pomóc.

Ta aktywność uczy nas, że zwykle nie potrzebujemy jednej umiejętności, żeby odnieść sukces – jak na przykład zbudować most. Potrzebna jest też umiejętność adaptacji. Żeby zrozumieć mały kawałek innej kultury, musisz obserwować, uczyć się, rozumieć i zaakceptować ją.

Zaletami doświadczenia pozaformalnej edukacji jest możliwość nauczenia się jak współpracować i odnajdywać się w grupie. Umiejętność adaptacji jest tu kluczem, ponieważ jesteś tak staby jak najstarsze ogniwo twojego łańcucha, a więc musisz dostosować się do członków grupy i działać jako jedność. Zasady ustala grupa, a proces nauki i bezpieczeństwa środowiska nauczania są ważniejsze niż ilość informacji wystanej do tłumu. Chodzi o wymianę informacji, a nie ocenę ludzi na

podstawie zadań jakie wykonali. Nie ma ocen – sam jesteś swoim nauczycielem, sam oceniasz swoją pracę i rzeczy, których się nauczyłeś.

Nie bądź jednak zanadto zachwycony, bo edukacja pozaformalna nie jest dla każdego. Jeżeli jesteś typem, który potrzebuje przewodnika albo indywidualistą, trudno będzie ci się zaangażować. Luźno skonstruowany plan i przesuwanie granic strefy komfortu mogą nie odpowiadać wszystkim. Elastyczność procesu, brak formalnych zasad i kar może w bardzo szybkim tempie obrócić wszystko w katastrofę. Ważne jest więc ustalenie wspólnych zasad i bazowanie na odpowiedzialności uczestników. Sukces warsztatów i projektu zależy bowiem od nich samych i ich zaangażowania, więc nigdy nie ma gwarancji, że postawione cele zostaną osiągnięte.

Wiesz już więcej o edukacji pozaformalnej, ale zanim zaczniesz ją oceniać, doświadczyć jej! Weź udział w zajęciach i zdecyduj czy ten sposób nauki ci odpowiada, czy nie!

Sara Ferberuș
Ana-Maria Marin
Elena-Alexandra Deacu
Samuel Bud

An ineffable experience!

Nowadays is really popular to travel and study thanks to Erasmus+ and for the young people it is the cheapest way to get experiences and improve their skills. Travelling around the Europe makes the Youth be open-minded which helps in developing personal relations and empower themselves in a world each time more globalised and multicultural.

It is an opportunity to meet friends for the whole life and make never ending memories. Although we use different languages we have rights to be equal.

Working as a team requires open mindness and unity, and gives us freedom of expressing ourselves. It's an original way of learning new things, not just improving languages but also other abilities such as knowledge about European Union, culture, traditions or government.

The motivation of the students is fuelled by their liberty, opportunities and by the flexible teaching. By keeping attention and by being adaptable and optimistic, in this way the process of learning becomes spontaneous. Nowadays, teaching is based on a traditional and formal education and some schools don't try to use non formal education. It's not only a problem of the education, also it is a problem of the political system.

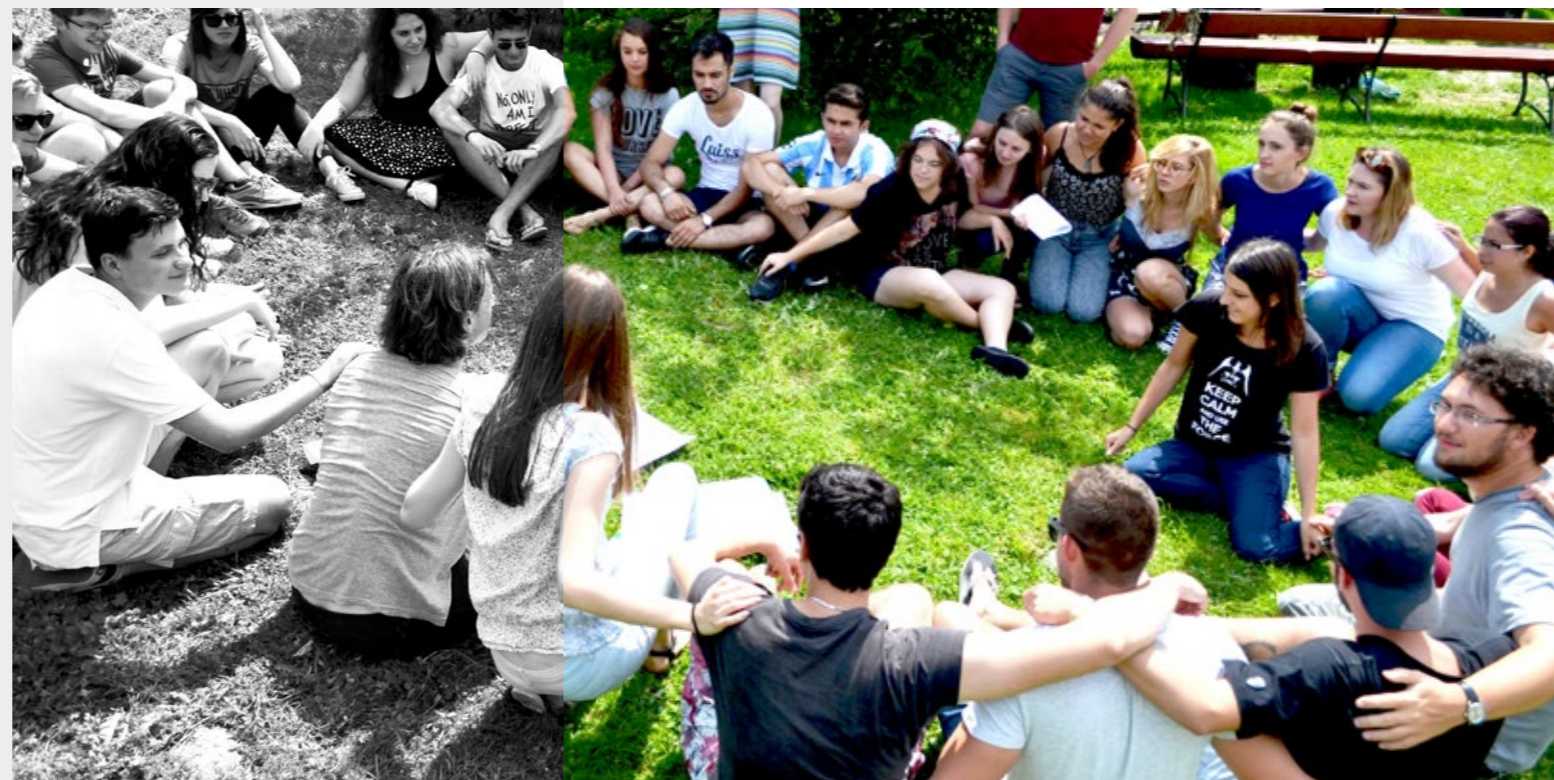
Non Formal education can be called "alternative education" and can develop a wide range of abilities. It is a kind of qualitative learning process for all the teenagers. Also can be used to prepare for professional work and to go in a healthy values system. It's about growing and personal development.

An international student from the project Many Languages of Journalism (MaLaJo) related that experience in Poland was amazing. There he learned so many foreign languages, like Romanian, Italian, Spanish, Croatian, Slovak and Polish. He improved his team working and his knowledge.

If you want to join an experience like this, and you are under 30,

you can find an association in your country that act like a bridge between the Youth and organisations, for example SYTEV, ADEL, ECIM, Futuro e Progresso, Intercambia, Association Young Initiatives. You have to follow the news of the organization every day in order to apply quickly, because there are many students who want to participate. You may have one of the best experiences of your life. Try it.

*Sofia Bisoffi
Măriuca Duca
Kludia Brázdilová
Ángel Mateo Reina*

Niewiarygodne doświadczenie!

W dzisiejszych czasach bardzo popularne stało się podróżowanie i doświadczanie nowych metod edukacji dzięki możliwościom oferowanym przez program Erasmus+. Dla młodych ludzi jest to najlepszy sposób na zdobycie doświadczenia i rozwój umiejętności. Podróżowanie po całej Europie pozwala młodzieży stać się bardziej otwartą, co z kolei pomaga jej w nawiązywaniu relacji i budowaniu ich pozycji w coraz bardziej zglobalizowanym i wielokulturowym świecie.

Erasmus+ daje nam szansę na spotkanie przyjaciół na całe życie i uzyskanie niezapomnianych wspomnień. Nawet jeśli używamy innych języków, mamy prawo i możliwość stać się równymi.

Praca w różnych zespołach wymaga otwartego umysłu i jedności oraz daje nam wolność wyrażania siebie. Jest to oryginalny sposób nauki nowych rzeczy. Chodzi nie tylko o rozwój naszych umiejętności językowych, ale także innych kompetencji, takich jak wiedza na temat Unii Europejskiej, innych kultur, tradycji czy rządów.

Motywacja uczestników jest napędzana daną wolnością, możliwościami, a także elastycznymi sposobami nauczania. Skupiając uwagę,

a jednocześnie będąc łatwym do adaptowania i pełnym optymizmu, proces rozwoju staje się wyjątkowo spontaniczny. W dzisiejszych czasach nauczanie jest oparte głównie na tradycyjnych i formalnych metodach edukacji, a większość szkół nawet nie próbuje wykorzystać edukacji pozaformalnej. Nie jest to jednak problem związany wyłącznie z systemem edukacji, ale również realizowaną polityką nauczania.

Edukacja pozaformalna może być nazywana "alternatywną", ponieważ rozwija szerokie spektrum umiejętności. Jest ona rodzajem pełnego jakościowego procesu nauczania młodych ludzi. Może być także wykorzystana dla wyposażenia młodzieży w praktyczne umiejętności, pozwalając swobodnie

wejść w dorosłość i dostosować się do obowiązującego systemu. Może być nawet identyfikowana z rozwojem osobistym.

Jeden z uczestników projektu Many Languages of Journalism (MaLaJo) stwierdził, że pobyt i uczestnictwo w projekcie realizowanym w Polsce było wspaniałym doświadczeniem. Nie tylko udoskonalił swoje umiejętności związane z posługiwaniem się wieloma językami obcymi – rumuńskim, włoskim, hiszpańskim, chorwackim, słowackim i polskim, ale także poprawił swoje umiejętności pracy w grupie.

Jeśli zatem chcecie dołączyć do podobnych inicjatyw i nie skończyliście jeszcze 30 lat, możecie znaleźć w swoim kraju stowarzyszenie, które we współpracy z innymi państwami, działa na zasadzie mostu łączącego młodych ludzi z całej Europy. Przykładami są SYTEV, ADEL, ECIM, Futuro e Progresso, Intercambia, Asociația Young Initiative. Śledźcie informacje zamieszczone przez nas każdego dnia, aby aplikować na kolejne projekty jak najszybciej, ponieważ liczba miejsc jest ograniczona, a chętnych nie brakuje. Możecie przeżyć najlepsze chwile swojego życia, także nie wahajcie się i spróbujcie koniecznie!

*Sofia Bisoffi
Măriuca Duca
Kludia Brázdilová
Ángel Mateo Reina*

Ten days' worth a lifetime

36 people from 6 countries met from 22nd to 31st of July in Zakopane, the mountain capital of Poland, to learn more about languages and journalism in a non-formal way. The project was definitely worthwhile as in only a matter of days we evolved from strangers who didn't know each other's names to one big family where trust was the core value.

The experience was aimed to teach us to be creative, open-minded, tolerant and brave and we are the proof that it met its goal.

One of the highlights of the project was the diversity of activities, which were always captivating and suitable for every kind of learner and for every inclination. The activities included working in teams to create written materials or interviews, exercises in order to understand the other languages and cultures and debates that generated many interesting ideas. Therefore, each of us perceived the project differently while facing various challenges and obstacles.

Weronika, 21, Poland: This was my first project and I was really surprised how well organised it was. I've met amazing people who were very intelligent and together, we had fun all the time. I can't remember the last time when I laughed for so long in such a short period of time. I learnt that despite the fact we come from completely different cultures,

we have many common opinions and problems which are typical for our generation. Moreover, it was my first contact with non-formal education which is very different from Polish educational system. In the end, I think that the project was a perfect training before my Erasmus semester abroad regarding the practice of English and the understanding of multiculturalism.

Laura, 18, Romania: My biggest challenge was to face my comfort zone without even knowing its' limits. I learnt during these days to trust other people more, to be more tolerant and to abandon some prejudices. At the same time, I faced the unknown which consisted of speaking languages different from the Latin-based ones and I experienced living and working in an international context, two aspects which will help me a lot as I will soon start studying abroad.

Carlos, 22, Spain: This was the first time I have participated in a project like this and I was very happy to be

there because we could exchange a lot of ideas, work in teams and grow up together. These types of activities were the best way to get to know a lot of new things about different cultures. In addition, you could improve your English talking with others and you could also practice other languages like Italian or even Polish. The best thing was that throughout all of those moments you encountered funny challenges.

Serena, 19, Italy: I have to be honest: before leaving my country I was very scared, because I didn't know what could happen to me during these days. I'm happy to say now that the project helped me a lot to overcome my fears and to break my barriers. Through this I understood that I really can do what I would like to do and I can be what I would like to be. Challenges made me understand that it's not productive to be always in our comfort zone: we have to discover the world, even if it can be scary. I'm changing, I'm learning and I'm growing up, and I will use what I learnt in the project during

Dziesięć dni warte więcej, niż całe życie

36 osób z 6 krajów, w dniach od 22 do 31 lipca, spotkało się w Zakopanem – sercu polskich gór - by dowiedzieć się więcej o dziennikarstwie i obcych dla nich językach, w nietypowy sposób. Projekt bez wątpienia był wart poświęceń. Na przestrzeni zaledwie kilku dni ewoluował od przypadkowego spotkania nieznanym sobie osób, do utworzenia jednej wielkiej rodziny, w której zaufanie stanowi podstawę.

Celem projektu pt. „Many Languages of Journalism” było nauczenie nas myślenia w kreatywny sposób, tolerancji i odwagi oraz otwarcie umysłów. Jesteśmy żywym dowodem na to, że cel został osiągnięty.

Jedną z największych zalet projektu była różnorodność zajęć, które odpowiadały różnym metodom przyswajania wiedzy i były odpowiednie dla każdego charakteru. Aktywności opierały się na pracy w grupach, na którą składało się tworzenie form pisemnych czy wywiadów, ćwiczenia na rozumienie języków obcych i kultur, a także debaty, które doprowadziły nas do wielu konstruktywnych wniosków. W efekcie, każdy z nas czerpał z projektu coś innego, stając naprzeciw wielu wyzwań i pokonując tym samym swoje słabości.

Weronika, 21, Polska: To był mój pierwszy projekt i byłam szczerze zaskoczona, jak doskonale został

zorganizowany. Poznałam wielu niesamowitych i inteligentnych ludzi. Świetnie się bawiliśmy. Nie pamiętam kiedy ostatnio śmiałam się tak dużo w tak krótkim czasie. Nauczyłam się, że mimo iż pochodzimy z różnych krajów i kultur, mamy wiele wspólnych opinii i problemów, tak charakterystycznych dla naszego pokolenia. Co więcej, był to pierwszy kontakt z edukacją pozaformalną, która tak bardzo różni się od klasycznego polskiego systemu edukacji. Podsumowując, projekt był doskonałym treningiem przed spędzeniem semestru za granicą w ramach wymiany międzynarodowej, na który złożyły się praktykowanie języka angielskiego i rozumienie różnych punktów widzenia.

Laura, 18, Rumunia: Dla mnie największym wyzwaniem było wyjście poza strefę komfortu nie znając do tychczas jej limitów. Nauczyłam się

bardziej ufać obcym ludziom, być bardziej tolerancyjną i nie ulegać uprzedzeniom. Zmierzyłam się z nieznanym, takim jak języki nieromańskie i doświadczyłam mieszkania i pracy w kontekście międzynarodowym, co będzie przydatne podczas moich studiów zagranicznych.

Carlos, 22, Hiszpania: To pierwszy raz, kiedy biorę udział w projekcie i jestem szczęśliwy, że miałem okazję tutaj być ze względu na wymianę mnóstwa pomysłów, pracę w grupach i rozwój osobisty. Taki charakter aktywności był najlepszą drogą do poznania interesujących faktów o innych kulturach. W dodatku, mogliśmy poćwiczyć angielski poprzez naturalną rozmowę, a także spróbować swoich sił w językach takich jak włoski, czy nawet polski!! Najlepsze jednak było to, że wykonując wszystkie te zadania, musieliśmy sprostać wielu wyzwaniom.

my everyday life to face challenges always using my motivation and my determination.

Sara, 26, Croatia: My wish was to learn more about journalism and teamwork. I have some experience in working with international groups, but each time it is a new challenge to work with people from different countries, cultures and backgrounds. Also it was amazing to see a group of individualists working on a joined project and although we did not like the idea at the beginning and we wanted to do it by ourselves, in the end we had a lot of fun together and helped each other. This experience taught me a lot about myself, as well - how I work in a group, the importance of challenging myself in order to grow, what I want to focus on in my future career and that I should express my feelings and be sincere to manage conflicts better.

Dominika, 18, Slovakia: Well, first of all, it was unexpected for me, although it was my fourth Youth Exchange. Someone can think that when you participate so many times, it could get boring. But trust me, it was not at all! I met amazing people here, got knowledge about other countries, their culture, traditions and food and made memories for ever. Argh, this is cliché. Let's go deeper! Passing through different activities I have learnt how to leave my comfort zone without screaming and running away, how to speak in public and how to express myself. Also, I got to know how to organize my ideas to make sense. As the name of the project indicated, I had a chance to try speaking in "many (for me foreign) languages". To tell the truth, it wasn't only about gaining information: we

had a lot of fun together and living in diversity broke prejudices in our minds. I would also like to say thanks to everyone who made this project unforgettable. So, to sum it up, it was one big fun adventurous 10-days' challenge where we learnt, spoke, dance and wrote articles a lot. Oh, and I can't forget to mention: we learnt that there are more ways of preparing potatoes, not just fried, mashed and baked :D.

Măriuca, 20, Romania: The challenge I encountered was working in teams with people from other five countries and learning how to have patience and attention for every idea as everybody had an interesting perspective about everything. I also found out more about journalism: how to write an article, how to recognize various types of written materials and how to collaborate efficiently. In the future, I would like to use everything I have learnt in my organization, especially in workshops and also in the camp where I am a volunteer, working with children and teenagers. I hope that in the future I will also use the new words that I have learnt in different languages when I will go to their country of origin.

We also interviewed organizers to see what challenges they faced during the project.

Marcin thought that the most challenging aspect was to combine all ideas of the participants, to turn them into reality and to avoid forcing points of view. He said that even though we come from different cultures, there was at least the will of acting together and that we achieved great results. Marcin will apply the experience gained in this

project by giving participants more space and by trying to combine Southern and Northern countries to confront cultures, points of view, languages, etc. All in all, he liked the outcomes of the project very much and he was satisfied because everyone looked happy and at the same time each daily evaluation showed that we learnt a lot from each other.

Aleksandra said that the project itself was the biggest challenge. Although she participated in similar projects and helped in some, this time she had a role of an organizer for the first time. Since she was leading the workshops, she felt more responsible and it was hard to predict the final results because they strongly depended on participants. In such environment, a foreign language can be a barrier, because sometimes it is hard to express ourselves in the way we want. The important thing is that she learnt a lot from this experience. Most importantly, she realized that she was capable of performing her work on a high level and the positive feedback gave her even more energy. Additionally, she realized the importance of dealing with other people's opinion and reacting quickly in a right way. Now she feels more confident and knows that if she really wants something, it can happen. Creativity is limitless and people can do a lot from just a hint. Outcomes are very satisfying, but at the same time surprising because she has never seen anybody giving up or a person that has refused to participate in the activity. To see the change happening in the participants, made her realize that they, as organizers, did their job well.

"Many languages of journalism" can be regarded as a successful event, which was full of fun, debates and challenges. It showed us that you do not have to study journalism to make an interview or write quite good article. Meanwhile, the word "boring" did not exist. In the end, it was an opportunity to learn in an untypical way, so nothing better could have brought us together this summer!

*Alexandra-Laura Ghitoi
Weronika Wilkos
Măriuca Duca
Serena Bizzarro
Sara Ferberuš
Jesús Carlos Hernando Pérez
Dominika Bezdeková*

Serena, 19, Włochy: Mówiąc szczerze, przed opuszczeniem mojego rodzinnego kraju, byłam przerażona, ponieważ nie wiedziałam, co mnie czeka. Z radością przyznaję, że projekt pomógł mi przetrwać wewnętrzne bariery i pokonać strach. Zrozumiałam, że mogę być kim chcę i robić to, o czym marzę. Wyzwania pokazały, że bycie w strefie komfortu przez cały czas staje się bezproduktywne – musimy odkrywać świat, nawet jeśli się boimy. Zmieniam się, uczę, dorastam i z pewnością skorzystam z tego, czego się tutaj nauczyłam w przyszłości, mając od teraz motywację i determinację do dalszego działania.

Sara, 26, Chorwacja: Chciałam dowiedzieć się więcej o dziennikarstwie i pracy grupowej. Mam doświadczenie w współpracy międzynarodowej, jednak każde spotkanie jest nowym wyzwaniem. To było niesmowite oglądać pracę indywidualności, które, uczesnicząc w projekcie stanowiły jedność. Na początku nie byłam entuzjastycznie nastawiona do wspólnego pisanie artykułu, jednak mieliśmy przy tym mnóstwo frajdy i pomagaliśmy sobie nawzajem. Dowiedziałam się wiele o samej sobie, ale i o współpracy z innymi ludźmi. Konieczność stawiania sobie wyzwań tak, by ciągle się doskonalić jest tym, na czym chcę skupić się w przyszłości.

Dominika, 18, Słowacja: Jestem zaskoczona mimo, że jest to mój czwarty projekt. Niektórzy myślą, że takie projekty są nudne. Proszę mi wierzyć, że to nieprawda! Spotkałam tutaj niesamowitych ludzi, zdobyłam wiedzę o innych krajach, ich kulturze, tradycjach i jedzeniu, co na zawsze pozostanie w mojej pamięci. Dzięki różnym zadaniom przekroczyłam swoją strefę komfortu bez paniki. Przemawiałam publicznie i wyrażałam jasno swoje emocje. Zgodnie z celem tego projektu, miałam okazję mówić nieznanymi mi językami. Prawdę mówiąc, mieliśmy mnóstwo zabawy i pokonaliśmy uprzedzenia, które tkwiły tylko w naszych umysłach. Chcę podziękować wszystkim, dzięki którym nigdy nie zapomnę tego czasu. Była to jedna z największych przygód mojego życia.

Măriuca, 20, Rumunia: Największym wyzwaniem była praca w grupach z ludźmi z innych krajów i wytrwałość w czasie konfrontacji różnych pomysłów. Dowiedziałam się jednak także więcej o dziennikarstwie: jak napisać artykuł, jak zorganizować materiały i jak efektywnie

współpracować. W przyszłości chcę skorzystać z wszystkiego, czego się tutaj nauczyłam. Jestem wolontariuszką, która pracuje z dziećmi i nastolatkami. Mam nadzieję, że użyję nowych słów w innych językach, gdyż to bardzo przydatne.

Ponadto, przeprowadziliśmy wywiady z organizatorami, by dowiedzieć się, jakim wyzwaniom musieli sprostać podczas projektu.

Marcin uważa, że największym wyzwaniem było połączyć różne pomysły i wcielić je w życie bez urażania czyichś uczuć. Powiedział, że pomimo że pochodzimy z różnych kultur, razem możemy osiągnąć wspaniałe efekty. Marcin dał uczestnikom dużo swobody poprzez próbę połączenia różnych krajów i języków. Podsumowując, jest zadowolony z projektu i usatysfakcjonowany, ponieważ każdy wyglądał na zadowolonego, co potwierdziły opinie podsumowujące każdy dzień.

Aleksandra powiedziała, że projekt sam w sobie jest wielkim wyzwaniem. Pomimo, że uczestniczyła w podobnych przedsięwzięciach, po raz pierwszy pełniła rolę organizatora. Czuliła się odpowiedzialna za końcowe rezultaty, mając jednocześnie świadomość, że wszystko zależy od uczestników. W takim środowisku, język obcy może stanowić barierę. Najważniejsze, że wiele wyniosła z tego doświadczenia. Zdała sobie sprawę, że może wykonywać swoją pracę na najwyższym poziomie, a pozytywna reakcja napędziła ją energią. Czuje się teraz bardziej pewna siebie i wie, że jeśli naprawdę czegoś się chce, można

tego dokonać. Kreatywność nie zna granic i ludzie potrafią zrobić coś z niczego. Wyniki są więc bardzo satysfakcjonujące. Jest zaskoczona, że nikt się nie poddał ani nigdy nie odmówił wzięcia udziału w zadaniu. Widząc radość uczestników czuje, że dobrze wykonała swoją pracę.

"Wiele języków w dziennikarstwie" może zostać uznane za wydarzenie zakończone sukcesem. Było pełne zabawy, debat i wyzwań. Projekt pokazał nam, że nie trzeba studiować dziennikarstwa, by przeprowadzić wywiad czy napisać całkiem dobry artykuł. Słowo "nuda" nie miało prawa być. MaLaJo stanowiło także okazję do nauki w naprawdę niekonwencjonalny sposób. Nic lepszego nie mogło nas spotkać tego lata!

*Alexandra-Laura Ghitoi
Weronika Wilkos
Măriuca Duca
Serena Bizzarro
Sara Ferberuš
Jesús Carlos Hernando Pérez
Dominika Bezdeková*

Are we the witnesses of the educational revolution?

In view of a constantly developing world, education is particularly important. New technologies have led to many difficulties among youth. Consequently, it has become almost impossible to stay focused for a given period of time. Due to those challenges we observe a new phenomenon known as "non-formal education", but does everybody know how this method works?

Non-formal education is a way of learning in funny and creative way as opposed to learning in formal institutions such as schools and universities. They both have advantages and disadvantages and there is a great debate on which is better. While formal education includes rules and a program that every student should follow, non-formal education allows learning at your own pace and the results depend on how much effort you're willing to put into it.

There are many pros to formal education, the traditional method of gaining knowledge: it develops concrete skills, gives easier access to the labour market, the results can be ranked and measured more objectively (e.g. university rankings) and finally, it teaches young people to complete their tasks and have things done. A lot of people say that formal education teaches how to function in a formal environment and they emphasise the importance of having a routine and being able to concentrate.

On the other hand, school programmes are being made by politicians rather than education experts and the methods of learning in classes are being chosen by the professors, but they don't always work for all students. Some would also argue that formal education kills creativity and puts students in frames; the students are often motivated by exams and grades rather than knowledge and improvement, which can often lead to stress and unhealthy competition.

On the contrary, non-formal education has become a symbol of modern way of learning. It is based

on promoting creativity and being open-minded. There is no pressure or grading system and the atmosphere is more easy-going, which allows the participants to overcome the barriers of their comfort zones in a friendly environment. The method of learning relies more on practice, which makes it easier to remember what you learn. One of the core ideas of non-formal education is establishing your own goals, which is more stimulating than fulfilling the goals of the professors. It teaches the participants how to cooperate and work as a team, as opposed to formal education which usually requires working individually. Furthermore, non-formal education helps students forming their opinions thanks to the constant exchange of ideas.

On the other hand, some believe that it doesn't give concrete and reliable results, especially because it is conducted by unexperienced people in certain fields with no teaching background. Non-formal education isn't an option for everyone and it can be perceived as boring if repeated over the time. The strongest argument against non-formal education is that it doesn't give any practical skills. It can't replace formal education when it comes to applying for a job: many companies don't take it into consideration. Finally, non-formal education is completely dependent on formal one as it is based on exchange of the knowledge that was already gained at schools.

Maybe the best option would be to combine both of the methods? Non-formal education is an innovative way of teaching and it can undoubtedly provide freshness to a traditional point of view. It is impossible to put one style over the other. According to scientists, methods of teaching should be suited to individual characteristics of pupils. What will the future bring? Hopefully, we will be able to combine the best parts of each method to make education more suitable for a bigger variety of students. There is no discussion about the fact that the

instruments used by mentors should follow the world which has evolved into a new form which was never seen before.

*Blanka Zantara
Nicola Kopij Zanin
Weronika Wilkos
Karla Matulina*

Czy jesteśmy świadkami rewolucji edukacyjnej?

dyskursu prowadzonego przez oficjalne instytucje, takie jak szkoły czy uniwersytety. Tam obie strony mają swoje racje i toczy się o nie zacięta walka. Podczas gdy podstawą publicznej edukacji jest narzucony odgórnie program, któremu każdy uczeń musi sprostać, nowoczesne sposoby pozwalają na dostosowanie nauki do indywidualnych potrzeb, a efekty uzależnione są od włożonego w cały proces wysiłku.

Niewątpliwie tradycyjne metody mogą poszczycić się całym wachlarzem zalet. Rozwijają konkretne zdolności, przygotowują do wejścia na rynek pracy, a końcowa ocena może uchodzić za obiektywną (dobrym przykładem są rankingi najlepszych uniwersytetów) i uczyć młodych ludzi dążenia do celu. Ponadto, wiele osób uważa, że tradycyjna edukacja pozwala na sprawne funkcjonowanie w dorosłym życiu i przykłada szczególną wagę do powtarzalności, tak nieodzownego elementu codziennej rutyny.

Z drugiej strony, programy szkolne częściej tworzone są przez polityków (nierzadko oderwanych od rzeczywistości) niż ekspertów. Na najniższym szczeblu schemat lekcji zaprojektowany jest przez belfrów, co nie zawsze odpowiada potrzebom i oczekiwaniom studentów. Niektórzy stoją na stanowisku, że szkoły zabijają indywidualizm, zakuwając kreatywność uczniów w kajdany powtarzalności. Motorem napędowym studentów są oceny, a nie zdobywanie wiedzy i rozwój osobisty, co często prowadzi do wyścigu szczurów, zamiast do zdrowej rywalizacji.

W efekcie, edukacja pozaformalna stała się symbolem nowoczesnych metod nauczania. Bazuje na promowaniu kreatywności i poszerzaniu horyzontów. Brak tutaj presji w postaci ocen, a atmosfera jest luźniejsza, co pozwala uczestnikom na wyjście poza sferę komfortu w przyjaznym środowisku. Przykłada większą wagę do praktyki co pozwala na łatwiejsze przyswajanie materiału. Myślą przewodnią jest zdefiniowanie własnych celów, które są bardziej stymulujące

dla uczestników niż powielanie schematów. Uczy współpracy w zespole, co odróżnia ją od edukacji formalnej, która kładzie tak wielki nacisk na samodzielną pracę. Ponadto umożliwia studentom wyrażanie ich zdania, dzięki nieustannej wymianie poglądów.

Nie da się ukryć, że efekty osiągnięte dzięki edukacji pozaformalnej wydają się być niewymiernie i nierzetelne, szczególnie ze względu na to, że osoby pełniące rolę nauczycieli często nie mogą poszczycić się doświadczeniem i nie mają zaplecza dydaktycznego. Warto pamiętać, że edukacja pozaformalna nie jest rozwiązaniem dla każdego. Bywa również postrzegana jako nudna. Największym zarzutem wobec tej metody jest fakt, iż nie dostarcza namacalnych efektów. Nie zastąpi tradycyjnych sposobów gdy mówimy o staraniu się o pracę – wiele przedsiębiorstw traktuje ją lekceważąco. Koniec końców edukacja pozaformalna jest w pełni zależna od tradycyjnej i bazuje na wcześniej zdobytej wiedzy szkolnej.

A może najlepszym sposobem byłoby pogodzenie tych dwóch metod? Edukacja pozaformalna jest innowacyjną formą nauki i niewątpliwie wprowadza świeżość do tradycyjnego punktu widzenia. Wydaje się niemożliwym przedłożyć jedno nad drugim, jednak według naukowców metody nauczania powinny być dostosowane do indywidualnych cech charakteru. Co przyniesie przyszłość? Miejmy nadzieję, że będzie w stanie połączyć najlepsze aspekty każdej z tych metod, by uczynić edukację bardziej dostosowaną do odmiennych potrzeb studentów. Nie ulega jednak wątpliwości, że instrumenty wykorzystywane przez nauczycieli powinny podążać z duchem czasu, ponieważ świat zmienia się w zatrważającym tempie.

*Blanka Zantara
Nicola Kopij Zanin
Weronika Wilkos
Karla Matulina*

W perspektywie stale rozwijającego się świata, edukacja staje się szczególnie ważna. Otaczające nas wszędzie nowe technologie sprawiają, że młodym ludziom bardzo trudno skoncentrować się przez dłuższy czas na jednej rzeczy. Ze względu na te przeobrażenia, obserwujemy nowe zjawisko, znane jako edukacja pozaformalna, ale czy zdajemy sobie sprawę, jak ona wygląda w praktyce?

Edukacja pozaformalna to nauka poprzez zabawę, w kreatywny sposób. Powstała w opozycji do

Sailing into the foreign waters of Erasmus+

Erasmus+ is not a holiday; however, it may be if you want to. It could be the best party of your life and at the same time one of the most fruitful periods in your student career. In the end, it's only you who decides in which direction your ship will sail.

There are four of us. Each of us has a different background, culture, experience and personality. And so, each of us sees Erasmus+ differently.

Cpt. Paula (Spain): Let's be honest, in Spain there's a widespread conception of the Erasmus+ programs: PARTY. For me, it was more about meeting people from all over the world and letting their culture embrace me. With the passing time, I saw a foreign country becoming my own, fears becoming my strengths. A new me was emerging from a deep sea of unknown possibilities, taking control of the ropes to adjust the sails to the foreign wind. I was sailing towards unexplored waters and I was scared, scared that I would lose myself in trying to overcome the waves. The further I went from my people -my comfort zone- the more I learned. I'll always remember the day I dreamed in French as the day I started owning the waters I once feared. I was given a huge opportunity and I definitely can say that I made the most of it. I'll always be grateful for that!

Cpt. Serena (Italy): I'm in the middle of my first Erasmus+ experience and I'm feeling different emotions. On one hand I know I'm doing a lot for myself: I'm trying to break barriers, because I'm realizing that most of them are only in my mind, and this exchange is helping me to not underestimate myself and to fight against my shyness and my timidity. On the other hand, I know that there are a lot of obstacles, that every day we have to face something new: it can be scary, but it's okay because through it we can learn, we can change, we can grow. Erasmus+ also teaches you to compare yourself with other people, to appreciate someone who is different from you. This is my first experience but it isn't my last, and in the next one I hope I'll continue to grow, to learn, to improve myself through my passion and my motivation.

Cpt. Ania (Poland): New people scare me. The same goes for new situations. This is exactly what Erasmus+ is offering you since the very first day. To experience it fully I had to leave my comfort zone, something I thought I wasn't good at, but was ready to try. Every Erasmus+ is different, but each time I expect the same things. Usually I hope for the people to be nice, for them to like me, and that together we will create something amazing, something that will stay with me longer than the few days of the project. At first everyone is confused and unsure, but that's normal, and the feeling passes as fast as it appears. You just have to let it go. I never thought that I could change in such a short time and that this change could be permanent. But it is, and I'm glad somebody pushed me out of my comfort zone to experience the world that lurks behind the corner.

Cpt. Laura (Romania): I will always remember how I had to wait 24 hours for my 18th birthday to apply to an Erasmus+ experience. I was tremendously excited about getting to

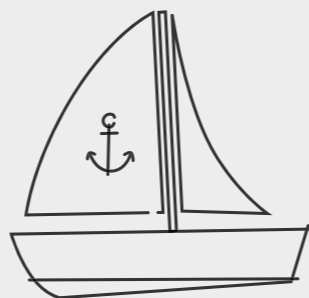
know other cultures in an international context while also improving various skills. Thankfully, I got accepted and this is how my relation with Erasmus+ began.

I have to admit that after only ten days I was an upgraded version of myself. I was more understanding with others, more willing to listen to them, more adaptable in mixed nationalities situations and more curious about the cultures around the world.

I promised myself that experience will not be a singular case, so here I am again in a wonderful Erasmus+ project!

Four opinions. Four experiences. The link in between is one non-formal education project, Erasmus+. There may be a lot of obstacles along the way, however none of them is indestructible. Erasmus+ is empowering you by raising your self-esteem and by making you explore your 'hidden' skills. Through Erasmus+ you discover you can do the things you never imagined yourself doing.

*Paula Vera Cerezo
Anna Sienkiewicz
Serena Bizzarro
Alexandra-Laura Ghitoi*

Wpływając na nieznane wody Erasmus+

Erasmus to nie wakacje, niemniej jednak, jeśli zechcesz, może nimi być. Wyjazd może okazać się najlepszą imprezą twojego życia, ale też najlepszym czasem na naukę. Tylko od ciebie zależy w którym kierunku popłynie twój statek.

Jest nas cztery. Każda z nas jest inna. Mamy inne osobowości, doświadczenia, pochodzimy z różnych środowisk i kultur. Dlatego też dla każdej z nas Erasmus jest inny.

Kapitan Paula (Hiszpania): Bądźmy szczerzy, w Hiszpanii Erasmus kojarzy się przede wszystkim z IMPREZĄ. Mnie chodziło bardziej o poznanie ludzi z różnych zakątków świata i pozwolenie aby obca kultura mnie pochłonęła. W miarę upływającego czasu zauważyłam, że obcy kraj staje się moim własnym, że moje lęki stają się moimi silnymi stronami. Z głębin morza nieznanych mi możliwości wyłoniła się nowa ja, gotowa wziąć ster w swoje ręce i dostosować go do obcego wiatru. Żeglowałam przez nieznane wody i byłam przerażona, bałam się, że próbując przeciwstawić się falam zatracę samą siebie. Jednak im dalej odpływałam od moich ludzi - mojej strefy komfortu - tym więcej się uczyłam. Nigdy nie zapomnę nocy, w której śniłam po francusku, bo właśnie wtedy rozumiałam, że nie muszę się już bać wód, które kiedyś były straszne. Dostałam od losu wielką szansę i wykorzystałam ją w stu procentach. Zawsze będę za to wdzięczna.

Kapitan Serena (Włochy): Właśnie mija połowa mojego pierwszego projektu w ramach Erasmus+ i już odczuwam inne emocje. Z jednej strony wiem, że robię dużo dla siebie. Staram się przełamywać bariery i uświadomić sobie, że większość z nich znajduje się tylko w mojej głowie. Ta wymiana pomaga mi zrozumieć, że muszę walczyć ze swoją nieśmiałością i strachem przed nieznanym. Z drugiej strony wiem, że rośnie przede mną wiele przeszkód, że każdego dnia muszę zmierzyć się z czymś nowym. Jest to straszne, ale nie jest mi z tym źle, bo dzięki temu uczę się, wymieniam pomysły i dorastam. Erasmus uczy cię porównywania ludzi i doceniania tych, którzy są inni. To dla mnie pierwsze takie doświadczenie, ale na pewno nie ostatnie. Mam nadzieję, że kolejne projekty pozwolą mi na dalszy rozwój, naukę i zmotywują mnie do dalszego rozwoju moich pasji.

Kapitan Ania (Polska): Poznawanie nowych ludzi trochę mnie przeraża. Tak samo nowe sytuacje, a to właśnie oferuje Erasmus od pierwszego dnia wymiany. Żeby doświadczyć go w pełni musiałam opuścić swoją strefę komfortu, coś w czym nie byłam dobra, ale czego byłam gotowa się podjąć. Każdy Erasmus jest inny,

ale zawsze oczekuję tego samego. Zwykle chce by ludzie byli fajni, żeby mnie polubili i żebyśmy razem zbudowali coś wspaniałego, coś co zostanie z nami dłużej niż tylko podczas kilku dni projektu. Na początku każdy jest niepewny i nie wie co ma robić, ale te uczucia mijają równie szybko, jak się pojawiły. Musisz po prostu dać się ponieść fali. Nigdy nie myślałam, że mogłabym zmienić się w tak krótkim czasie, i że ta zmiana mogłaby być permanentna. Ale jest, i jestem wdzięczna tym którzy wypchnęli mnie ze strefy komfortu i pokazali świat, który czai się za rogiem.

Kapitan Laura (Rumunia): Na zawsze zapamiętam dzień, w którym musiałam czekać 24 godziny na moje 18 urodziny, żeby móc zgłosić się na projekt Erasmus+. Byłam niesamowicie podekscytowana możliwością poznawania nowych kultur w międzynarodowym towarzystwie, ale też kuszącą perspektywą rozwijania przeróżnych umiejętności. Na szczęście dostałam się i tak zaczęła się moja przygoda z Erasmusem. Muszę przyznać, że zaledwie po dziesięciu dniach stałam się ulepszoną wersją siebie. Potrafię teraz lepiej zrozumieć innych, nauczyłam się uważniej słuchać, przyzwyczałam się do międzynarodowych sytuacji, a przez to wszystko stałam się bardziej ciekawa obcych mi kultur. Obiecałam sobie, że to nie będzie jednorazowe doświadczenie, i oto znowu jestem na wspaniałym projekcie Erasmus+!

Cztery opinie. Cztery doświadczenia. Łączy je pozaformalny, edukacyjny projekt Erasmus. Życie może postawić przed nami wiele przeszkód, ale żadne z nich nie są niezniszczalne. Erasmus podnosi naszą samoocenę i pozwala odkrywać, że możemy robić rzeczy, do których nigdy nie myślelibyśmy, że możemy robić.

*Paula Vera Cerezo
Anna Sienkiewicz
Serena Bizzarro
Alexandra-Laura Ghitoi*

Non-formal education

„Learning by doing...”

Non-formal education is a way where we can learn more different things and learn how to apply them. It is original, open-minded and we learn through fun, without any stress.

We are able to spread our views, recognize new skills, constantly challenge ourselves. We feel free and comfortable sharing our ideas, experiences and different points of views.

There is no limits and boundaries in developing our skills. For example, a kind of non-formal education is Erasmus+. It provides many projects with the purpose to strengthen education and embrace new opportunities.

Non-formal education is seen as the “ideal” form of education. It can be any organized educational activity

outside the established formal system. Flexibility in organization and methods are some of the main facts in non-formal learning.

Non-formal way of education helps us to build a new world made by a community of youth formed with this stimulating way of learning.

*Salvatore Giannuzzi
Ivana Šestan
Alexandra Prítoková*

Go non-formal! Exceed your horizons!

Have you ever thought about learning by practicing rather than from your school books? Do you want to learn and have fun at the same time?

If your answer is “yes”, then non-formal education within Erasmus+ projects is the right choice for you!

To us participating in such a project was a perfect opportunity to learn a lot of new things, meet new people, make friends and escape from the formalism imposed by the educational system.

Learning in a non formal environment allowed us to think out of the box, discover abilities that we weren't aware of, improve our skills and push our limits in order to develop ourselves. Personally, we have tried this innovative way of education and from our point of view we can say that the results were very

satisfying because in a short period of time we acquired much more experience and knowledge than we did in school.

What we liked the most about non formal education is that no one put pressure on us, everyone has equal chances to express themselves, people that don't know you are supportive and the activities we have been involved in made us discover that our creativity has no limits.

Moreover, besides learning new things in an interactive way, we had a great time together, we had the chance to find out more about other cultures, we learned to respect other people's opinions and tolerate them even if they are totally different from ours.

Participating in this project also made me realize that cooperation leads to better results and although

it may seem hard to work with unknown people, you are integrated in the group and everything goes natural.

All in all, such an opportunity should not be missed as you can do many things you never thought you were able to, you get to know yourself better or you can reinvent yourself day by day, you brake the barriers you built for yourself and in one word, you grow!

*Claudia-Ionela Ciausiu
Ivana Čanađija
Ján Šebo
Laura Rueda Díez*

Edukacja pozaformalna

„Nauka poprzez działanie...”

Pozaformalna edukacja to sposób nauczania, dzięki któremu możemy nauczyć się różnych rzeczy oraz dowiedzieć się w jaki sposób wprowadzić w życie to czego się nauczyliśmy. Jest to sposób oryginalny, oparty na otwartości umysłu, dzięki któremu uczymy się poprzez zabawę, bez żadnego stresu.

Mamy możliwość wyrażenia swoich opinii, rozpoznania nowych umiejętności, możemy stawiać przed sobą coraz to nowsze wyzwania. Czujemy się wolni, nie boimy się wyrażania własnego zdania, dzielenia się opiniami czy tego, że każdy z nas może mieć inne zdanie. Rozwijanie naszych umiejętności nie ma limitów, nie jest niczym ograniczone.

Przykładem nauki pozaformalnej jest Erasmus+, w którego ramach realizuje się wiele nowych projektów,

dzięki którym poszerzamy swoje horyzonty i znajdujemy nowe szanse na rozwój.

Edukacja pozaformalna postrzegana jest jako „idealna” forma edukacji. Oferuje ona bowiem organizację zajęć dydaktycznych poza ustalonymi ramami formalnymi. Elastyczność przy organizacji i względem implementowanych metod jest jednym z najważniejszych fundamentów pozaformalnej edukacji.

Sposób, dzięki któremu uczymy się w edukacji pozaformalnej pomaga nam w budowaniu nowego świata. Świata zbudowanego przez młodych ludzi uformowanych za sprawą stymulującego sposobu nauki.

*Salvatore Giannuzzi
Ivana Šestan
Alexandra Prítoková*

Go non-formal! Poszerz swoje horyzonty!

Czy kiedykolwiek myślałeś o uczeniu się poprzez praktykowanie zamiast tylko ze szkolnych podręczników? Chciałbyś uczyć się i bawić jednocześnie?

Jeśli Twoja odpowiedź brzmi „tak” to edukacja pozapormalna, implementowana w projektach takich jak Erasmus+ jest właśnie dla Ciebie!

Dla mnie uczestnictwo w tego typu wymianie było wspaniałą możliwością nauczenia się wielu nowych rzeczy, poznania nowych ludzi, nawiązania nowych przyjaźni i wyjścia poza formalność narzuconą przez system edukacyjny.

Uczenie się w pozaformalnym środowisku pozwoliło mi zmienić sposób myślenia, odkryć zdolności, o których posiadaniu nie miałam pojęcia, rozwinąć różne umiejętności i przełamać ograniczenia, stale się przy tym rozwijając.

Doświadczylam tej innowacyjnej metody edukacji i z mojego punktu widzenia rezultaty były bardzo satysfakcjonujące, ponieważ w krótkim czasie przyswoiłam więcej wiedzy i doświadczylam więcej niż podczas nauki w szkole.

To co najbardziej spodobało mi się w edukacji pozaformalnej to fakt, że nikt mnie do niczego nie zmusza. Wszyscy mają równe szanse do wyrażania swoich uczuć. Wspierają nas ludzie, których nie znamy a aktywności, w które byliśmy zaangażowani sprawiły, że zdaliśmy sobie sprawę z tego, że nasza kreatywność nie ma granic.

Ponadto, poza uczeniem się nowych rzeczy w interaktywny sposób, spędziliśmy razem cudowny czas. Mogliśmy poznać swoje kultury, nauczyliśmy się jak akceptować opinie innych ludzi i tolerować je, nawet jeśli są całkowicie różne od naszych.

Uczestnictwo w tym projekcie uświadomiło mi także że współpraca prowadzi do wspaniałych rezultatów i nawet jeśli praca z ludźmi, których się nie zna początkowo wydaje się trudna, jesteś częścią grupy i wszystko dzieje się naturalnie.

Podsumowując, powinieneś wykorzystywać okazje takie jak ta. Możesz przy tym robić wiele rzeczy, które wcześniej wydawały się dla Ciebie niemożliwe. Poznajesz siebie lepiej i każdego dnia odkrywasz swoją osobowość na nowo, przełamujesz bariery, budujesz nowego siebie. Jednym słowem: rozwijasz się!

*Claudia-Ionela Ciausiu
Ivana Čanađija
Ján Šebo
Laura Rueda Díez*

Experiencing Multiculturality through Journalism

In the era of globalization and multiculturalism young people have the opportunity to develop themselves while taking part in international projects which are focused on non-formal education. This kind of project was taking place in Zakopane between 22 July and 31 July. There were 36 participants from 6 countries: Spain, Croatia, Romania, Slovakia, Italy and Poland. The name of the project was Many Languages of Journalism (MaLaJo).

The project was organized by young people with an idea and experience in non-formal education. They were inspired by their friend from Italy who in a previous project managed to learn Polish very fast. They were impressed by his achievement and they thought that it would be interesting to gather people from different countries and create an interactive framework, do they could learn different languages in the same casual way their Italian friend did. They said that, regarding the topic of the project, they decided to combine journalism and languages because different forms of journalism, like videos, columns and interviews can be very useful when someone has to express or say something in a different language. Their purpose was to encourage all the participants to free themselves of all their insecurities, while staying open to propositions coming from the participants. - We are so happy because the people are so involved, and the project is working very well.

Participants were very different, from people who have already been on few projects to people who have never participated in one, from people who just finished high schools to people who finished their studies. While some of them had mixed feelings at the beginning and they didn't know if their expectations will be fulfilled, in the end they all agreed that they would participate in another projects. Their motivation and goals were different, some of them wanted to learn new languages, some wanted to meet new people, and some of them wanted to incorporate what they learned in their professional career. As for the fear of the unknown local participants were less afraid to

come, while participants from other countries felt insecure because they didn't know what to expect. The organizers prepared a lot of diversified activities, taking into consideration opinions of the participants. The most popular activities were: the speaker competition, where they had to write speeches in their national languages, and then present it in a non-native language. Laura (Romania) - I liked this activity because it made me get out of my comfort zone which is Latin languages as I had to read a speech in Polish. Others enjoyed writing articles in English and translating them into their native languages because they realized that the meaning of the text changes from language to

language, and they had to find the best way to express the same idea.

Young people of the 21st century have many opportunities to broaden their horizons and they can do it through formal as well as non-formal education. And it is up to them to choose the path that they want to follow, and make the best of it.

*Karla Matulina
Claudia-Ionela Ciausiu
Klaudia Brázdilová
Anna Sienkiewicz
Ivana Čanađija
Juan Martín Aguilera Martín
Salvatore Giannuzzi*

Doświadczając multikulturowości poprzez dziennikarstwo

W erze globalizacji i multikulturowego świata młodzi ludzie mają szansę rozwinąć siebie biorąc udział w międzynarodowych projektach skoncentrowanych na pozaformalnej edukacji. Projekt takiego rodzaju miał miejsce w Zakopanym między 22 a 31 lipca. Wzięło w nim udział 36 uczestników z 6 krajów: Hiszpanii, Chorwacji, Rumunii, Słowacji, Włoch i Polski. Jego nazwa brzmi „Wiele języków dziennikarstwa” (Many Languages of Journalism - MaLaJo).

Projekt został zorganizowany przez dwójkę młodych ludzi, Olę i Marcina, którzy nie raz mieli już do czynienia z edukacją pozaformalną. Zostali zainspirowani przez ich znajomego z Włoch, któremu na poprzednim projekcie udało się szybko nauczyć polskiego. Ola i Marcin byli pod wrażeniem jego osiągnięcia i pomyśleli, że dobrym pomysłem byłoby zebrać grupę ludzi z różnych krajów i stworzyć dla nich interaktywną ramę, dzięki której będą mogli nauczyć się obcego języka w taki sam sposób, w jaki nauczył się go ich włoski znajomy. Postanowili połączyć dziennikarstwo z nauką języków ponieważ według organizatorów różne formy dziennikarstwa, takie jak wideorelacje, felietony, czy wywiady mogą być bardzo pomocne kiedy chcemy innym przekazać coś ważnego. Głównym celem Oli i Marcina było to, aby zachęcić wszystkich uczestników do opuszczenia swojej strefy komfortu, pozostali oni jednak otwarci na propozycje aktywności wychodzące od uczestników - Jesteśmy niesamowicie szczęśliwi, że ludzie są tak bardzo zaangażowani, a cały projekt idzie w dobrym kierunku.

Uczestnicy byli bardzo różni. Począwszy od tych, którzy byli już na kilku projektach, do tych dla których było to pierwsze tego typu doświadczenie; od ludzi którzy dopiero skończyli liceum, kończąc na tych którzy skończyli już studia. Niektórzy, na początku, mieli mieszane uczucia i nie wiedzieli czy ich oczekiwania będą spełnione, jednak wszyscy zgodzili się, że bez wahania wzięliby udział w kolejnym projekcie. Ich motywacja i cele były różne. Niektórzy chcieli nauczyć się nowych języków, dla innych głównym celem było poznanie

nowych ludzi, jeszcze inni chcieli wykorzystać w swojej pracy to, czego się nauczyli. Jeżeli chodzi o strach przed nieznanym, uczestnicy z Polski mieli najmniej obaw względem wyjazdu, podczas gdy uczestnicy z innych krajów czuli się niepewnie, bo nie wiedzieli czego się spodziewać. Organizatorzy przygotowali wiele różnych aktywności. Najbardziej popularną okazał się: konkurs na mówcę, w którym uczestnicy musieli napisać przemowę w swoim ojczystym języku, a potem zaprezentować ją w języku, w którym nie mówią. Laura z Rumunii powiedziała nam: - Podobało mi się to zadanie, bo zmusiło mnie do opuszczenia mojej strefy komfortu, którą są języki romańskie, a przemowę musiałam przeczytać po polsku. Innym bardzo przypadło do gustu pisanie artykułów po angielsku i tłumaczenie ich na poszczególne języki

ojczyste, ponieważ zrozumieli, że znaczenie poszczególnych słów różni się w każdym języku. Uświadomili sobie też, że muszą się postarać, aby znaleźć najlepszy sposób wyrażenia ich pomysłów.

Młodzi ludzie dwudziestego pierwszego wieku mają wiele szans na poszerzenie swoich horyzontów, i mogą zrobić to poprzez zarówno formalną jak i pozaformalną edukację. Jedynie od nich zależy, którą ścieżkę wybiorą i z której wezmą to co najlepsze.

*Karla Matulina
Claudia-Ionela Ciausiu
Klaudia Brázdilová
Anna Sienkiewicz
Ivana Čanađija
Juan Martín Aguilera Martín
Salvatore Giannuzzi*

The magic of a team

36 people from 6 countries met in Zakopane, an ideal environment for learning. We all came here prepared to have our expectations met. From learning a foreign language to learn what non-formal education is, from discovering new things to sit all day at a boring presentation – we all had a different idea about this expedition. Some of us had previous experience in other projects, some of us were involved for the first time in an international exchange, but we all came with an open heart and thinking out of the box.

On the first day, along five other compatriots we were asked to talk about rules and expectations. When we talk about rules, think about flexibility that was only limited by our creativity, think about very few frames - because we, everyone of us, are creating this project. We had together come upon the point where lines should be drawn. We were here to learn while having fun, but respecting others' boundaries and time during the activities. We had to mix with the other teams to get out of the comfort zone and to meet new people. "I had to try to accept everyone" said Claudia (Italy). Different backgrounds, cultures and language barriers didn't stop us to come together as a team from the very first hours of our arrival in Zakopane.

Each morning started with an energizer - an exercise made to wake us up, smile and learn something new all together. We were "playing" in an environment that made us feel safe from the beginning and we were starting to feel like part of the team quite rapidly. Ania (Poland) told us „I never felt the impressions of the first day". The „stage" of the project is a cottage and it's garden – our symbol of land unity – a place to share our opinions - our safe place away from home! In this little "locus amoenus" any fears we were facing like public speaking, difficulty on communication with the others and closing in national groups, as well as cultural shock could be easily overcome with smiling, encouragement between each other to leave our comfort zones.

Our expectations from home were adapted to the new team building. One of us wanted to see Morskie Oko and the group voted to go on the trip, so the organisers arranged the schedule and moved things around to make it happen. Ola, leader of Polish team said: "It is about showing people possibilities

that they have inside of them, but they are not aware of". On the road to the top lake, we had the best team building ever - we were smiling, the group adapt to the slowest climber. Serena (Italy) was out of her comfort zone and the whole team gathered around her. "I was very happy because they were very kind to me" Serena said to us, "and they helped me when I was losing my motivation and my determination. I'll be always thankful for this". The debriefing of that day was full of emotions and talks about the amazing panorama, as well as the strengths and the team cooperation during the trip.

The proposal from the organisers to have a secret friend and take care of him/her for the whole project was outstanding. This made us learn how to interact with unknown person and think about him/her throughout the day. The main thought was giving a little gift that would make somebody's day better – like a chocolate or a small motivation line on a post-it. "When you see the envelope full is like...wow...surprise!" says Ján (Slovakia) "and when my secret friend is happy it also makes me happy!"

We asked the coordinator of the project, Marcin, why is team work important for him and why the project had as a main point at the beginning to make a strong group that works as a whole since they were people with different grounds and different expectations. "Because I am an individualist," Marcin said, "and because after few years of focusing on working alone, I found out that I can not make it all by myself – so it is better to divide tasks and to find some solutions in a team, even if at the beginning it is harder. And even if we are arguing it is more effective and you gain something for yourself, but as well for the team".

"We are united, being united is the best thing in this project" said Juan (Spain). Common goal is important, to respect each other's opinion and to be able to give the best from you and be aware that all the team members are equal. Working in a team means to open yourself to others, to learn how to listen and not put labels and through this to find your own values and your own potential: this is what happened in Zakopane.

Paula Vera Cerezo
Ana-Maria Marin
Karla Matulina
Ángel Mateo Reina
Milan Cák
Ivana Šestan
Nicolò Beda Zantomio

The magic of a team

36 osób z 6 krajów spotkało się w Zakopanem, w idealnych okolicznościach do nauki. Przyjechali z zamiarem spełnienia licznych oczekiwań. Dla niektórych była to nauka języka obcego, inni pragnęli dowiedzieć się czym jest edukacja pozaformalna. Każdy miał inne wyobrażenia - część miała już wcześniejsze doświadczenia związane z projektami unijnymi, ale było również sporo osób, dla których była to pierwsza styczność ze współpracą w międzynarodowym środowisku. Pomimo tych różnic, każdy stawiał się na projekcie z otwartym sercem i głową pełną pomysłów.

W pierwszym dniu, wraz z pięcioma osobami z naszych krajów zostaliśmy poproszeni o stworzenie listy oczekiwań i wspólnych zasad. Spisując zasady mieliśmy skupić się na elastyczności. W ten sposób razem doszliśmy do ustalenia wspólnych granic. Przyjechaliśmy tutaj, aby poszerzać swoje horyzonty poprzez dyskusje i zabawy, w efekcie czego poszerzyliśmy naszą strefę komfortu i poznaliśmy wielu wspaniałych ludzi. „Musieliśmy postarać się wszystkich zaakceptować”, powiedziała Claudia z Włoch. Ani różnice kulturowe, ani środowiskowe, ani nawet bariery językowe nie powstrzymały nas przed zbudowaniem zespołu od pierwszych godzin pobytu w Zakopanem.

Każdy dzień rozpoczynaliśmy od energizera - ćwiczenia mającego na celu pobudzenie drużyny z rana, wywołanie uśmiechu i naukę współpracy. Poprzez codzienne gry

odnaleźliśmy swoje bezpieczne środowisko i poczuliliśmy się jak zespół. Ania z Polski powiedziała „Nawet pierwszego dnia nie czułam żadnej presji”. Większość naszych aktywności odbywała się woddzielnym domku oraz przylegającym do niego ogrodzie i to właśnie te miejsca stały się dla nas symbolami jedności, miejscami, w których mogliśmy swobodnie wymieniać się spostrzeżeniami bez obaw o krytyczną ocenę ze strony innych. W naszym locus amoenus wyzbywaliśmy się naszych lęków przed wystąpieniami publicznymi i trudności w porozumiewaniu się w obcych językach. Obawialiśmy się zamknięcia w grupach narodowych, a także szoku kulturowego, ale jak się później okazało przezwyciężyliśmy to uśmiechem, bazując na wzajemnym wsparciu.

Nasze oczekiwania były dostosowywane do potrzeb budowania zespołu. Kiedy jeden z nas chciał zobaczyć Morskie Oko, cała grupa głosowała za tym aby je odwiedzić, więc organizatorzy dostosowali harmonogram, aby tak się stało. Ola, lider grupy polskiej, powiedziała: "Chodzi o to, aby pokazać ludziom ich możliwości, z których często nie zdają sobie sprawy". W drodze do tego górskiego jeziora zapewniliśmy sobie najlepszy z możliwych teambuildingów – wsparcie. Grupa musiała dostosować się do najwolniejszego wspinacza, którym była Serena. Później powiedziała nam: „Byłam bardzo zadowolona, że w chwilach słabości i spadku motywacji, grupa nie pozwalała mi zwątpić w siebie i dodawała sił, abym szła dalej. Zawsze będę im za to wdzięczna". Dzień był pełen emocji i pomógł w budowaniu zespołu.

Kolejną aktywnością mającą na celu zbliżenie nas do siebie było losowanie „tajemniczego” przyjaciela, o którego należało dbać przez cały czas trwania projektu. Musieliśmy dowiedzieć się co te osoby lubią i co sprawia im przyjemność.

Kupowaliśmy sobie małe prezenty, np. czekoladki lub wrzucaliśmy do naszych kopert liściki motywacyjne na post-it. "Kiedy widzisz taką pełną kopertę to można tylko powiedzieć wow... ale niespodzianka!", powiedział Jan ze Słowacji. „A kiedy mój przyjaciel jest szczęśliwy to sprawia, że ja również mam z tego radochę!".

Poprosiliśmy koordynatora projektu, Marcina, by odpowiedział nam na pytanie, dlaczego praca zespołowa jest dla niego tak ważna i dlaczego początkowo tak bardzo skupiliśmy się na uczynieniu z nas silnej grupy, która będzie działała jako całość. „Zawsze byłem indywidualistą”, powiedział Marcin, „a ponieważ po kilku latach, koncentrując się na samodzielnej pracy, dowiedziałem się, że jestem w stanie wszystkiego zrobić w pojedynkę, więc postanowiłem spróbować nowego podejścia, dzieląc zadania i znajdując wspólne rozwiązania wewnątrz zespołu. Nawet jeśli na początku mogło wydawać się ono trudniejsze to koniec końców stałem się bardziej skuteczny".

"Jesteśmy zjednoczeni, a bycie zjednoczonymi to najlepszą rzeczą w tym projekcie", powiedział Juan z Hiszpanii. Wspólnym celem jest szanowanie opinii innych, dawanie z siebie tego co najlepsze i świadomość, że wszyscy członkowie zespołu są sobie równi. Praca w zespole zmusza do otwierania się na innych, nauki uważnego słuchania i nie przypinania latek, a przez to do znajdowania własnych wartości i odkrywania własnego potencjału. I właśnie do tego doszło w Zakopanem.

Paula Vera Cerezo
Ana-Maria Marin
Karla Matulina
Ángel Mateo Reina
Milan Cák
Ivana Šestan
Nicolò Beda Zantomio

Wake up! Times have changed

It's Monday and the alarm clock goes off. It's way too early and you struggle to open your eyes. But you have no choice. It's a school day. You stumble out of the bed and onto the street. What a wonderful beginning of the day! You can't tell if you are going to classes or on an assembly line. Teachers mistake your brain for processed meat and they push their fingers inside, trying to impress "2+2=5", but for you it always be four, mostly because you're not even paying attention.

It's still Monday and you wake up at a reasonable time. It was just a nightmare, fortunately. Breakfast is until ten, so you still have time. The sun is shining, birds are singing, THAT'S an amazing day! You're learning something you are interested in, with diverse people motivated to participate. Nobody forces you to come, but you choose to, because you see this as an opportunity.

These are the experiences of the two competing paradigms in today's education systems, one which has been around since the 19th century and is based on the industrial mode of production, and the other, which is both new and based on actual human experiences with learning. You can probably guess which is which.

Despite the fact that even just by observing children learning to walk, talk and go potty, it is clear that the human capacity for learning is best utilized and developed in non-formal environments, mostly due to the inertia of educators, the formal approach is used universally in all areas of education.

In non-formal education on the other hand it is up to you to decide the way you want to learn, live and spend your time. No one tries to change your ideas forcefully, you just share them with others, so we all can learn from each other and

develop together. We can grow up as people through developing empathy, knowledge and mutual understanding. In non-formal education, as opposed to formal education, you are encouraged to cooperate and personal responsibility for one's own learning is achieved through making the learning process an entirely individual experience, and not a standardized production process. Non-formal education can be the best way for learning self-discipline, as it is necessary for the learning process, whereas discipline through punishments from educators in formal systems discourage this type of responsible behavior.

Even in traditionally formal systems, skills such as mathematics can be learned through exercises in which the non-formal approach works better, that is, participants learn more easily when discussing tasks between themselves and choosing tasks based on what interests them and what they find difficult, as well as their personal goals.

Tomorrow is Tuesday. You hope you won't have a headache after Spanish cultural evening. You're not done with the learning, and you never will be. You have to be ready to learn not only what you came here to learn, but also about the cultures of other participants. You have to learn how they walk, talk and go party. And you want to. And you will, despite not having homework, fixed tasks or exercises – life is one long learning process.

*Juan Martín Aguilera Martín
Claudia Mantini
Dajan Plačković
Štefan Štec*

Obudź się! Czasy się zmieniły

Jest poniedziałek i właśnie zadzwonił budzik. Jest bardzo wcześnie i otwarcie oczu stanowi dla Ciebie problem. Ale nie masz wyboru. To normalny dzień roboczy. Potykasz się wychodząc z łóżka, a potem na ulicę. Co za wspaniały początek dnia! Trudno powiedzieć czy idziesz po prostu na zajęcia czy do codziennego kotchozu. Nauczyciele wypełnili Twój mózg sieczką informacyjną i narzucili Ci swój sposób myślenia, próbując Cię przekonać że „2+2=5”, a tymczasem dla Ciebie to zawsze było i będzie 4, głównie dlatego że nawet nie przywiązujesz do tego wagi.

To znowu poniedziałek i budzisz się o normalnej porze. Na szczęście to był tylko koszmar. Śniadanie trwa do 10, więc ciągle masz jeszcze czas. Stońce świeci, ptaszki śpiewają, TO JEST świetny dzień! Uczysz się czegoś co Cię interesuje, z różnymi ludźmi zmotywowanymi do działania. Nikt nie zmusza Cię do przyjścia, ale robisz to, bo widzisz w tym dla siebie szansę.

To są wyznaczniki dwóch konkurujących ze sobą paradygmatów w dzisiejszym systemie edukacji. Jeden, pochodzący z XIX wieku, bazujący na przemysłowym modelu produkcji i drugi, który jest jednocześnie nowy, ale opiera się na posiadanym doświadczeniu uczestników procesu rozwoju. Prawdopodobnie jesteś w stanie zgadnąć który z nich to który.

Pomimo faktu, że jedynie przez obserwację dzieci są w stanie nauczyć się chodzić, mówić i siusiać do nocnika, jasnym pozostaje że ludzka zdolność do uczenia się jest najlepiej wykorzystywana i rozwijana w pozaformalnym środowisku. Głównie poprzez bezwładność nauczających, formalne podejście jest powszechnie adaptowane we wszystkich dziedzinach edukacji.

Z drugiej strony, w edukacji pozaformalnej wybór sposobu rozwoju, życia i spędzania czasu zależy tylko od Ciebie. Nikt nie próbuje na siłę zmieniać Twoich pomysłów, po prostu dzielisz się nimi z innymi i w ten sposób wszyscy mogą uczyć

się od siebie nawzajem i wspólnie się rozwijać. Poprzez wzrost poziomu empatii, wiedzy i wzajemnego zrozumienia, możemy stać się innymi ludźmi.

W przeciwieństwie do klasycznego modelu, w edukacji pozaformalnej, jesteś zachęcany do współpracy i ponoszenia odpowiedzialności. Dla jednego z nas rozwój może być osiąganym poprzez indywidualne doświadczenia, a nie ustandaryzowany proces produkcji. Edukacja pozaformalna może być najlepszą metodą nauczania się samodyscypliny, która jest przecież tak istotna w procesie nauczania. Natomiast dyscyplina wprowadzana przez nauczycieli siłą w systemie formalnym zniechęca do podejmowania tego rodzaju odpowiedzialnych zachowań.

Nawet w tradycyjnie formalnych systemach, umiejętności takie jak matematyka mogą być zdobyte przez ćwiczenia, w przypadku których podejście pozaformalne lepiej się sprawdza. To znaczy – uczestnicy uczą się wszystkiego dużo łatwiej

omawiając zadania między sobą i wybierając je na podstawie ich zainteresowań, tworząc tym samym dla siebie wyzwania, biorąc pod uwagę osobiste cele, które chcą osiągnąć.

Jutro jest wtorek. Masz nadzieję, że nie będzie bolała Cię głowa po hiszpańskim wieczorze kulturowym. Nie skończyłeś jeszcze nauki i nigdy tego nie zrobisz. Musisz być przygotowany na zdobywanie wiedzy nie tylko kiedy przychodzisz gdzieś aby się uczyć, ale również czerpać z innych kultur i doświadczeń ludzi, którzy je sobą reprezentują. Musisz nauczyć się jak chodzić, mówić i jak się bawić. I chcesz tego. I zrobisz to, pomimo braku pracy domowej i ustalonych zasad, którymi rządzą się dane zadania.

W końcu życie to jeden wielki, długi proces ciągłej nauki.

*Juan Martín Aguilera Martín
Claudia Mantini
Dajan Plačković
Štefan Štec*

Unforgettable adventure

Erasmus+ projects are getting more popular by every day - that's a fact. Well, facts are good and we all love them, but we always like to check out on some of them. Be it for the sake of real verification of what was said, to learn something new or simply to have some fun - it's who we are. So, to do the "verification", we embarked on a journey to the beautiful mountain countryside of Zakopane, Poland during the warm summer days of July, 2016. It was, before we got to know anything else, a chance to at least attenuate the feeling of heat and constant sweating we were encountering in our countries/cities. And it really worked! But hey, believe it or not, enjoying the weather was the last on our list (also, let it be known, it was a bit rainy!) because the activities we passed through and the people we got to know "rented" our attention for a whole 10 days which challenged us, expanded our knowledges and perspectives to, in the end, motivate us to write this reportage.

One place, 6 countries (Poland, Slovakia, Croatia, Italy, Romania, Spain), 10 days, 36 people. The Polish Tatra mountains are a really nice place to see (fact checked and confirmed by millions!) but, in the same time, they represent a perfect location for these types of projects which are based on teamwork, mutual help and understanding while sometimes having to leave the comfort zone. You live in the same cottage/inn/hotel during the whole project with all the participants, you dine together, you use foreign languages in every kind of situation and you are in a position in which you can act, grow and mature. The participants are frequently young, ambitious people who have one sole goal - TO LEARN. And learning is one of the foundations of Erasmus+ projects so we could say that we've got a pretty good combination here.

But let's get a bit more detailed, shall we? Our hotel (which is called "Willa Józef") is located in the already mentioned Tatra mountains in the city of Zakopane. A really nice place, it had good, clean rooms (even equipped with a TV!) which varied from 2 to 4-bed ones. Immediately upon our arrival we experienced the touch of Erasmus+ on

our newbie skins by being assigned a task of sharing a room with a person we just met in the bus who was, at the same time, from a foreign country. Through this, we are sure, the comfort zones of some of the participants had been breached. With that being done, the rooms being found and taken, the project could start. Our "workplace" was situated a couple of meters from the hotel, in a typical Polish mountain wooden cottage which, we admit, will be deeply missed. It was a place of hard work before anything else; we passed through innumerable workshops, took part in a bunch of activities, had some unforgettable energizers (and, when it was needed, punishments), learned a lot of new ways of expressing and taking a stand for ourselves and got to meet people with different perspectives, histories and knowledges.

How the project was born

To find out how this project was created, we talked with the "brains" of the association that brought us here, Marcin and Ola from the European Center for Youth Initiatives.

According to them, planning this project was a very long process. Marcin wrote down the first ideas in August 2015 and then, every time some new things came into their minds, they put them on paper. The deadline was on February 2016, but actually it all started during one of their projects, when a participant from Italy also spoke Polish. He gave them the idea of maybe making a project with languages and letting the people learn them. Later, they added journalism to this idea to make it more interesting. Their goal was to promote non-formal education and Erasmus+ possibilities.

Marcin told us about the problems of non-formal education and why they decided to start this project: "I was posting about this everywhere and talking with student committees at the universities to let students know about the possibilities, but some people were still surprised that they exist". According to Ola, people weren't trusting them, so they came up with something that is not actually made by them, but by the participants of the project. That way, people believed in this project more,

Niezapomniana przygoda

Projekty typu Erasmus+ z dnia na dzień stają się coraz bardziej popularne - to fakt. Fakty są cenne i wszyscy je lubimy, ale zawsze wolimy sprawdzić je osobiście. W celu weryfikacji tego co mówią inni, zdobycia nowej wiedzy czy po prostu zabawy - zwyczajnie tacy jesteśmy. Dlatego zdecydowaliśmy się wyruszyć w podróż, w piękne góry, do Zakopanego, w ciepłe lato - siódmego miesiąca 2016 roku. Była to przede wszystkim, zanim dowiedzieliśmy się na czym to wszystko polega, szansa aby zmniejszyć poczucie gorąca, wszechobecnego tłoku i gwaru naszych miast. I to naprawdę zadziałało! Jednak, wierzcie nam albo nie, relaksowanie się przy świetnej pogodzie było ostatnie na liście rzeczy do zrobienia (tak przy okazji - czasami padało), ponieważ aktywności, w których uczestniczyliśmy zaabsorbowały naszą uwagę na całe 10 dni. Były to wyzwania, które rozszerzyły naszą wiedzę, perspektywę, ale również dały motywację do napisania tego reportażu.

Jedno miejsce, 6 krajów (Polska, Słowacja, Chorwacja, Włochy, Rumunia, Hiszpania), 10 dni, 36

uczestników. Polskie Tatry są świetnym miejscem do zwiedzania, (sprawdzone i potwierdzone przez miliony osób), ale również idealną lokalizacją dla tego typu projektów. Projektów bazujących na pracy w grupach, wzajemnej pomocy i zrozumieniu kiedy uczestnicy muszą opuścić swoją strefę komfortu. Grupa ludzi żyje ze sobą w jednym miejscu w trakcie całego projektu, spożywa posiłki, używa obcych języków w różnorodnych sytuacjach, które pomagają im dorastać i dojrzewać. Uczestnicy to zazwyczaj grupa młodych i ambitnych ludzi, których jednoczy jeden cel - NAUKA. I to właśnie nauka jest jednym z filarów projektów Erasmus+, więc można powiedzieć, że mamy tu bardzo dobrą kombinację.

Wchodząc bardziej w szczegóły: „Willa Józef” gdzie mieliśmy przyjemność się zatrzymać, znajduje się w Tatrach, a konkretnie w Zakopanem. Świetne, dobrze wyposażone miejsce, z czystymi pokojami w różnych wariantach, od 2 do 4 miejsc w każdym. Od razu po przybyciu, na własnej skórze doświadczyliśmy aury towarzyszącej projektom Erasmus+,

już od samego początku dzieląc pokoje z osobami z innych państw, które na dodatek dopiero co poznaliśmy w autobusie. Dzięki temu część z nas mogła wyjść poza swoją strefę komfortu. Kiedy to wszystko było za nami, mogliśmy zacząć projekt. Warsztat naszych talentów był usytuowany kilka metrów od hotelu - w tradycyjnej polskiej drewnianej chacie, za którą większość z nas na pewno będzie tęsknić. Przede wszystkim jednak, było to miejsce ciężkiej pracy; uczestniczyliśmy w licznych warsztatach, różnych aktywnościach, niezapomnianych energizerach (a kiedy było trzeba, również karach). Nauczaliśmy się także jak wyrażać swoje myśli w różny sposób, jak bronić swojego zdania i poznaliśmy ludzi z różnymi perspektywami, wiedzą i doświadczeniami.

Jak narodził się projekt

Aby dowiedzieć się jak powstał cały projekt, porozmawialiśmy z „mózgami” stowarzyszenia, która nas tutaj zabrała - Marcinem i Olą z Europejskiego Centrum Inicjatyw Młodzieżowych. Jak wynika z ich bogatego doświadczenia, tworzenie projektu to długi proces. Pomysł narodził się w sierpniu 2015, choć z czasem pierwotny zamysł ewoluował, a wszystko było stopniowo dopisywane. Całą pracę należało wykonać do lutego, ale na szczęście na jednym z projektów spotkali Włocha, który mówił po polsku. Tak narodził się pomysł stworzenia projektu związanego z językami. Wystarczyło do tego dodać dziennikarstwo, a pomysł od razu stał się ciekawszy. Ich celami była promocja edukacji pozaformalnej i możliwości jakie daje Erasmus+.

Marcin opowiedział nam o problemach związanych z edukacją pozaformalną i o tym dlaczego rozpoczął ten projekt: „Rozpowszechnieniem informacji o tego typu inicjatywach wszędzie, włącznie z osobistymi rozmowami z organizacjami studenckimi na Uniwersytecie, aby dać młodym ludziom szansę skorzystania z tych możliwości, ale wiele z nich było zdziwionych, że coś takiego w ogóle istnieje”. Ola wspomniała o braku zaufania ze strony niedowiarków, więc wpadli na pomysł aby przekazać ludziom

because the story was not being told by the organizers, but by the participants themselves, by those who were part of a team with one great result.

That result is a final brochure, which gathers the work of the participants from all 6 countries. Shaped in versions translated in all six languages, in order to promote it in every participant country, the brochure has the aim to clarify what was the project about, what non-formal education is, how to use non-formal education and what kind of possibilities exist through it.

Biggest challenges

When gathering 36 different people from 6 countries for only 10 days, problems can appear. But MaLaJo was an exception, according to the organizers. The most important challenge for them was the integration of the participants, but the participants solved that themselves. After only two days of the project, they were integrated and were working together, being involved, even without the implication of Marcin and Ola, nobody was feeling bad in the company of another and they were a real team, not only a group. "We had the impression that they knew each other before, even though before they only had contact through Facebook", Marcin told us.

What did the participants think

We asked some participants what did they think about this project.

Dajan, one of the participants, said that for him the experience of Erasmus+ has been really satisfactory and he liked it because he could learn more about non-formal education, he had had the opportunity to know more about new languages or improve them in a "no stress" way, but also find out about new cultures and countries. Alexandra told us that the project is so well organized but she would have liked to have more free time and longer breaks. Blanka said that she would obviously like to do another Erasmus+ and other participants are preparing other Erasmus+ projects right now. "This was the best experience in my life. I learned a lot from this, I learned that I can do much more, I can be who I want to be", Serena told us. Claudia, a law student, said she learned a lot about journalism, she got to know people from other countries and made new friends. For Paula, all activities were really well prepared. "I really like this environment and my expectations have been met", she told us.

Results

According to Ola, the biggest result was that everybody worked and they were happy to do it. "I was

impressed that nobody gave up, nobody said that they are not going to do something, because they are not able or because they don't want to do it, everybody worked as a big team. For us it is the best result, because people are growing and developing.

The goals were the exchange of languages, ideas, knowing cultures, building a team and, as organizers said, some of them were already reached and some are on the best road. According to Marcin and Ola, the biggest goal that they reached is that they showed people that they can do anything they want, that they should believe in themselves more. That wasn't the official goal, but it's much more satisfying.

All in all, MaLaJo's most important result are the learning outcomes. It's about what people gain for themselves: changing their attitude, being more open, being more able to do something and getting experience.

*Bartłomiej Zając
Igor Pekija
Sofia Bisoffi
Ján Šebo*

*Alexandra-Elena Deacu
Antonia Rocío Moreno Marmolejo*

informacje za pośrednictwem samych uczestników projektu. W ten sposób będą w stanie we wszystko uwierzyć ponieważ historia nie jest opowiadana przez organizatorów, ale przez uczestników, którzy byli częścią zespołu i wspólnie wypracowali świetny rezultat.

Rezultatem jest końcowa broszura, która zgromadzi pracę uczestników ze wszystkich 6 krajów, przetłumaczona na ich ojczyste języki. Ma to na celu nie tylko promowanie krajów, ale również przedstawienie celów projektu oraz idei edukacji pozaformalnej.

Największe wyzwania

Przy 36 osobach z 6 różnych krajów i tylko 10 dniach, problemy są czymś normalnym. Ale MaLaJo było wyjątkiem, jak wspominają sami organizatorzy. Największym wyzwaniem była integracja wszystkich uczestników, którzy jednak zrobili to bez ich pomocy. Wystarczyły dwa dni, a byli oni na tyle zżyci ze sobą, że wspólna praca nie stanowiła dla nich kłopotu. Angażowali się bez ingerencji Marcina czy Oli, wszyscy czuli się dobrze w swoim towarzystwie. Nie byli grupą, byli drużyną. Jak wspomina Marcin:

„Mielśmy wrażenie, że znali się wcześniej, choć tak naprawdę mieli kontakt tylko przez Facebook”.

Co myślą uczestnicy

Zapytaliśmy uczestników co myślą o projekcie.

Dajan, uczestnik z Chorwacji, opisał swoje doświadczenie jako satysfakcjonujące. Spodobało mu się ono, ponieważ mógł lepiej poznać edukację pozaformalną i nowe języki w luźniejszy sposób, a w międzyczasie dowiedzieć się więcej o innych krajach i kulturach. Alexandra określiła projekt jako świetnie zorganizowany, choć uważa, że przydałoby się więcej przerw i wolnego czasu. To był pierwszy, ale na pewno nie ostatni projekt dla Blanki. „To było najlepsze doświadczenie w moim życiu. Nauczyłam się wiele, a przede wszystkim tego, że mogę być kim chcę i robić co chcę” - podkreśliła Serena. Klaudia, studentka prawa, nauczyła się wiele o dziennikarstwie, poznała ludzi z innych krajów i nawiązała nowe przyjaźnie. Dla Pauli wszystkie aktywności były świetnie przygotowane. „Wszystko bardzo mi się podobało, a moje oczekiwania zostały spełnione” - powiedziała.

Rezultaty

Według Oli, największym rezultatem był fakt, że wszyscy pracowali i byli przy tym bardzo szczęśliwi. „To było zadziwiające, że nikt się nie poddał, nie powiedział, że nie ma zamiaru

czegoś wykonać, bo nie jest w stanie czy po prostu nie ma ochoty. Wszyscy byli drużyną. Dla nas to jest najlepszym rezultatem – dorastający i rozwijający się ludzie.”

Celem była wymiana języków, pomysłów, poznanie innych kultur, zbudowanie drużyny i, jak podkreślają organizatorzy, część udało się już osiągnąć, a jeśli chodzi o resztę, wszystko jest na dobrej drodze. Najważniejszym celem jaki osiągnęli było pokazanie ludziom, że potrafią zrobić co tylko chcą, muszą tylko w siebie uwierzyć. Nie był to cel oficjalny, ale zdecydowanie najbardziej satysfakcjonujący.

Podsumowując, najważniejszy rezultat to jednak wynik naukowy. Chodzi o to co ludzie od siebie zyskali: zmiana nastawienia, otwarcie się na świat, chęć do robienia nowych rzeczy i zyskiwania nowego doświadczenia.

*Bartłomiej Zając
Igor Pekija
Sofia Bisoffi
Ján Šebo*

*Alexandra-Elena Deacu
Antonia Rocío Moreno Marmolejo*

Different perspectives of Non-formal education

Education needs a change. Non-formal way is the solution. It is not for everyone, because it can be both - fun and challenge. It is based on good will and voluntary, so nobody is forced to be active in participation. There is no limit on what you can do: everything is up to you.

There are a lot of meanings and definitions of non-formal education. The best way to describe it is to picture a family portrait. Each family is proud of their portrait. They live together everyday, exchange ideas, share experience. With that they always end up learning something new. This is a best way to grow up together. And growing up together is what non-formal education is all about.

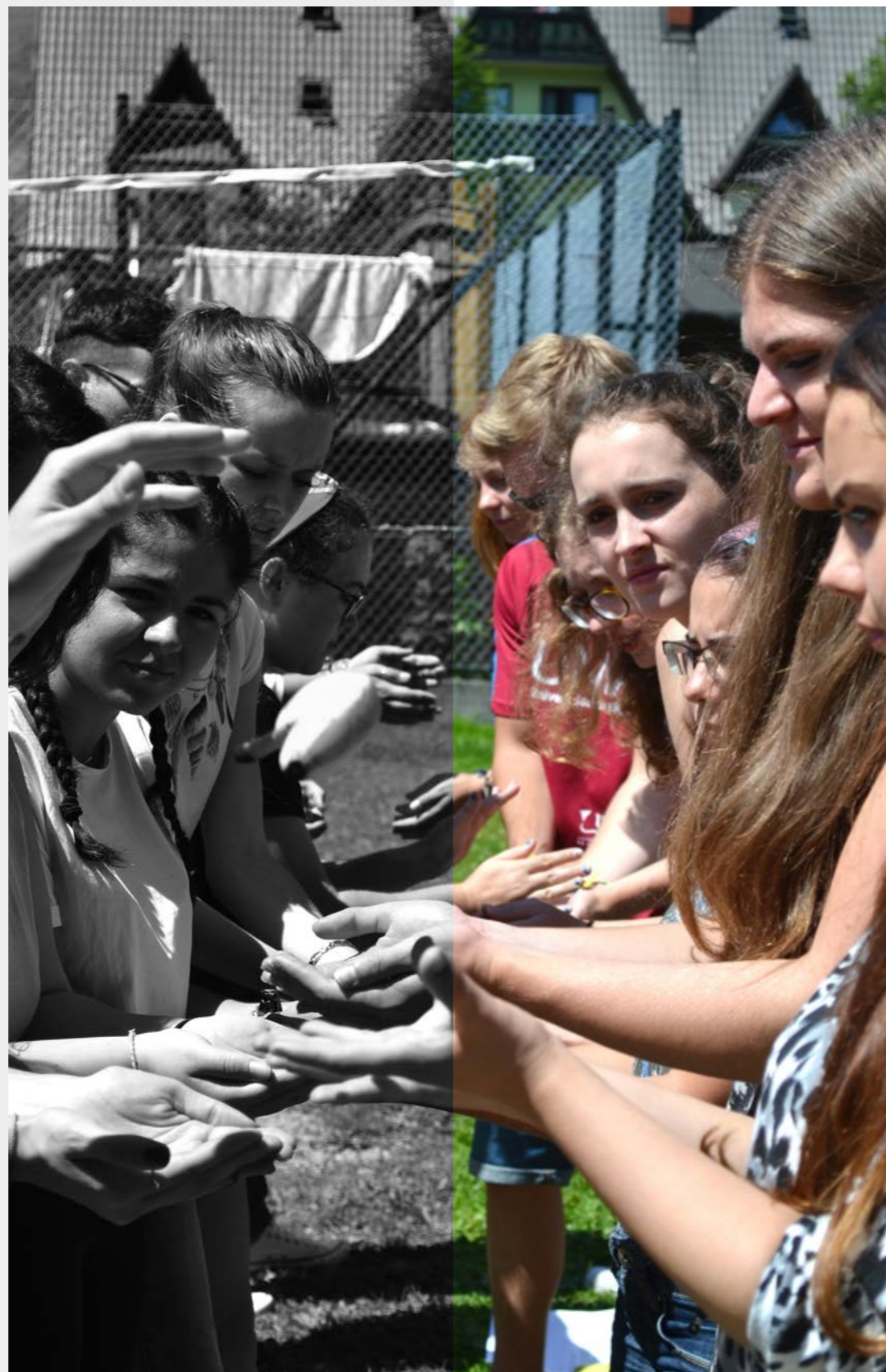
Imagination, creativity, respect, tolerance, freedom of expression and thinking out of the box are all ingredients of this marble cake. Cake which gives us new friends, new skills or a lot of useful and amazing experience. This may happen within Erasmus+ projects which are focused mainly on intercultural exchange, learning new languages and foreign cultures. This type of project attracts great number of the Youth and the number is getting increasingly bigger.

For someone who has never participated in this kind of projects, the first touch can be a shock. However, a positive one. Being in an intercultural environment for a certain time is not a daily routine, but everyone can be involved in outstanding and unforgettable experience. On this type of projects, you choose to live, to spend time and have fun together with people from different cultures, who often become friends for life. To start this kind of experience, someone has to have will to challenge himself. And challenging yourself everyday is the best way to improve your skills and attitudes. New people need the experience and help from someone who has experienced this alternative kind of education and fortunately there are always these types of persons.

First project is always a big challenge, but as time goes on, we extend our comfort zone and it is getting easier. Paradoxically, throughout the year, when you feel stress in your daily life, you miss so much this kind of lifestyle. You even can get an addiction to Erasmus+. This type of project is a good preparation to live and study abroad for a semester or even more. In addition, this way of living in intercultural environment is a proper way to learn how to co-operate, be flexible and responsible in the long run when, hopefully, we will work in international group of people. Team working is essentially required in this increasingly globalizing world.

To sum up, every knowledge is useful, but not every way of gaining is effective. The same story is with a non-formal education. It can be used in various situations, but it still not proper for everyone. It demands going out of comfort zone, but if somebody does it, he can enrich his personality and background. That's why we strongly recommend this unique opportunity to fully experience multicultural world to everybody who has ever wanted to work on himself and improve his assertiveness.

*Bartłomiej Zając
Nicolò Beda Zantomio
Igor Pekija
Jesús Carlos Hernando Pérez
Milan Cák*

Różne perspektywy edukacji pozaformalnej

Edukacja potrzebuje zmiany. Edukacja pozaformalna jest chyba najlepszym ku temu sposobem.

Ciężko powiedzieć, że jest odpowiednia dla każdego, ponieważ może być zarówno zabawą jak i wyzwaniem. Chęć i dobra wola jest jednak bazą. Nikt nie jest zmuszany, aby aktywnie w tym uczestniczyć. Możesz zrobić jak chcesz - wszystko bowiem zależy od Ciebie.

Jest mnóstwo definicji i znaczeń edukacji pozaformalnej. Najlepszy sposób na jej opisanie to przedstawienie portretu rodziny. Każda rodzina jest dumna ze swojego portretu. Żyją razem, wymieniają się pomysłami, dzielą swoimi doświadczeniami. Dzięki temu cały czas uczą się czegoś nowego. To najskuteczniejsza metoda, aby razem dorosnąć, a właśnie wspólne dorastanie to coś, na czym bazuje edukacja pozaformalna.

Wyobraźnia, kreatywność, respekt, tolerancja, wolność wyrazu i nietuzinkowe myślenie są składnikami tego ciasta. Ciasta, które daje nam nowych przyjaciół, umiejętności i mnóstwo przydatnych i niesamowitych doświadczeń. To wszystko może wydarzyć się podczas projektów Erasmus+, które skupiają się na międzynarodowych wymianach, nauce nowych języków i obcych kultur. Taki typ projektów przyciąga stale rosnącą liczbę młodzieży.

Dla osób, które nigdy nie uczestniczyły w tego typu inicjatywach, pierwsze doświadczenie może być szokiem. Jednak jest to szok pozytywny. Przebywanie w międzynarodowym środowisku przez pewien czas to nie codzienna rutyna, ale coś w czym każdy może uczestniczyć i przeżyć niesamowite i niezapomniane doświadczenie. Sam wybierasz, czy obcować, spędzać czas i bawić się razem z ludźmi pochodzącymi z różnych kultur, którzy często stają się przyjaciółmi na całe życie.

Aby rozpocząć tę przygodę, trzeba rzucić wyzwanie samemu sobie. Jednak takie postępowanie jest najlepszym sposobem na poprawę

swoich umiejętności i zachowań. Ci którzy nie zaznali edukacji pozaformalnej, czerpią doświadczenie od tych, którzy już mieli ku temu okazję.

Pierwszy projekt zawsze jest dużym wyzwaniem, lecz z czasem powiększamy naszą strefę komfortu i wszystko staje się łatwiejsze. Paradoksalnie, przez lata kiedy ciągle odczuwasz stres, tęsknisz za takim stylem życia. Od programów Erasmus+ można się nawet uzależnić. Ten typ projektu to dobre przygotowanie, aby studiować i żyć zagranicą przez semestr lub nawet więcej. W dodatku, taki sposób życia w międzynarodowym środowisku jest odpowiedni, aby dowiedzieć się jak dobrze współpracować, być elastycznym i odpowiedzialnym podczas współpracy w międzynarodowej grupie. Praca w grupie jest czymś nieodzownym, kiedy na świecie postępuje proces globalizacji.

Podsumowując, każda wiedza jest pożyteczna, ale nie każdy sposób jej zyskiwania jest skuteczny. Z edukacją pozaformalną jest tak samo. Może być wykorzystana w różnych sytuacjach, ale nie jest odpowiednia dla wszystkich. Wymaga wyjścia poza strefę komfortu, ale jeśli ktoś to uczyni, może wzbogacić swoją osobowość i doświadczenie. Dlatego polecamy tę wyjątkową szansę - aby w pełni doświadczyć multikulturowego świata - każdemu kto kiedykolwiek chciał rozwijać siebie i swoją asertywność.

*Bartłomiej Zając
Nicolò Beda Zantomio
Igor Pekija
Jesús Carlos Hernando Pérez
Milan Cák*

Dobro, bun, dobrze, dobre, bien, bene

How to bring six different countries together? An Erasmus+ project can make this possible. Thirty six participants, six from Poland, Croatia, Italy, Spain, Romania and the Slovak Republic each, have met in Zakopane to learn about languages and journalism in a non-formal way. In this project you can improve your creativity and skills. Non-formal education is a personal experience, in which you learn to be responsible for your own learning process and resource management. As Claudia from Romania puts it: You can acquire knowledge in a non-stressful environment, not worrying if you will be judged; the process of learning comes naturally and in an interactive way, so it's easier to remember and apply knowledge.

The project was started by Marcin Książkowski and Aleksandra "Ola" Kruszewska, who were inspired by how fast an Italian can learn Polish. After spending only one week with a foreign exchange student from Italy who had never had experience with Polish and watching him acquire near fluency, Marcin decided to give others the opportunity to share and learn his language and culture in a similar way. "Initially, the project was all about languages, but after getting some input from Ola, we decided to add journalism to the mix," says Marcin. Even though Marcin normally does this kind of project himself, this time it was not just a one man journey. Ola and Marcin worked together on logistics and schedule, but also integrated

their own individual ideas into one common final draft, with Marcin concentrating on the language related activities, and Ola on journalism. Even though there were initially difficulties, caused by an unpredicted change from the two originally planned projects, Marcin and Ola managed to integrate it into a single ten day adventure. The stress of the preparations did not promise a good outcome, but as Ola says: "It's all about the people you meet. Everyone is so optimistic, involved, without everyone it does not work. Even though the outcome isn't always as you expect it to be, it's amazing! A perfect experience!" The success of the project can in part be attributed to the fact that participants took an active role even before the project began, being responsible for organizing workshops, cultural evening and even their own MaLaJo dictionary. However, the pre-project experience was not just a motivating precursor to the exchange. Many of them had reservations before coming. As Serena sums it up: "Honestly, I was a bit scared of leaving my country. I didn't know what could happen during the project, but I learned that I can really do what I want to do and this helped me a lot to break my barriers and conquer my fears."

The activities offered a chance for everyone to take an active part. As no two were similar, many participants had trouble deciding on a favorite. When we asked Ján from Slovakia about his favorite activity, his answer was simply: "Oh, boy! The one with the balloons. Really funny and afterwards we had a discussion and I really learned a lot." For Karla from Croatia and Juan from Spain, the Trust Bridge activity empowered them the most, as it offered an opportunity to literally rely on each other's abilities and strengths. Serena from Italy and Blanka from Poland really enjoyed the speaker competition, in which they had an opportunity to experience not only the wonderful sound of different languages, but also their tongue acrobatics. Even though some of the participants had never encountered journalism related topics before, the experience taught them how to cooperate, and it even changed some future plans. For example, the project inspired Serena to consider giving a chance to journalism in her studies, as a personal result of her experience.

Hearing all this, you might ask yourself: How is this learning? What

purpose does it serve? As we talked with the participants, all of them described the days spent in Zakopane as a special and educational experience that made them gain a different perspective and new knowledge. People from all over the Europe who normally would never meet, forming friendships and close ties through sharing experience. About the newly formed relationships, Serena tells us: "I love my feelings, my memories I have made here, they will certainly stay with me much longer than these few days."

Regardless of the fact that the actual project is finished, participants still planned to play a little part in each other's lives, despite the distance. As Marcin says: "All of the teams were really working and cooperating. Everyone's involvement was really good. I can't say anything bad about the project. If I could stay young forever, I would just do this to participate in that kind of projects." Whether it was dobro, bun, dobrze, dobre, bien or bene, it was definitely a good experience.

*Samuel Bud
Laura Rueda Diez
Claudia Mantini
Dajan Plačković
Alexandra Prítková
Štefan Štec*

Dobro, bun, dobrze, dobre, bien, bene

Jak połączyć ze sobą 6 różnych państw? Projekt w ramach programu Erasmus+ daje taką możliwość. 36 uczestników, po 6 z: Polski, Chorwacji, Włoch, Hiszpanii, Rumunii i Słowacji spotkało się w Zakopanem, żeby uczyć się o swoich językach i dziennikarstwie w ramach edukacji pozaformalnej. Projekt pozwalał na rozwinięcie umiejętności, w tym tych związanych z kreatywnym myśleniem. Edukacja pozaformalna to doświadczenie, w ramach którego możesz nauczyć się odpowiedzialności za własny proces nauczania oraz zarządzania zasobami. Jak powiedziała Claudia z Rumunii: Możesz nabyć wiedzę nie odczuwając presji środowiska, nie martwiąc się, że ktoś Cię oceni; proces rozwoju przebiega naturalnie, w interaktywny sposób, dlatego znacznie łatwiej zapamiętać rzeczy i później je wykorzystywać.

Idea projektu została stworzona przez Marcina Książkowskiego i Aleksandrę „Olę” Kruszewską, których zainspirowała szybkość z jaką znajomy Włoch uczył się polskiego. Po spędzeniu tylko jednego tygodnia z tym uczestnikiem, który nigdy wcześniej nie miał styczności z językiem polskim, obserwując jak nabywa płynność w mowie, Marcin zdecydował stworzyć możliwość dzielenia się i uczenia języków i kultur w podobny sposób, dla większej liczby osób. - Pierwotnie cały projekt miał być poświęcony językom, jednak później po konsultacji z Olą, zdecydowaliśmy dołączyć dziennikarstwo i różne formy wyrazu do

tego „mixu” - powiedział Marcin. Nawet jeśli normalnie Marcin jest w stanie przygotować większość rzeczy samemu, tym razem nie była to gra w pojedynkę. Ola i Marcin pracowali razem nad logistyką i programem, a także wkomponowali swoje własne pomysły w ostateczny draft, w ramach którego Marcin był skoncentrowany na aktywnościach językowych, natomiast Ola tych związanych z dziennikarstwem. Pomimo trudności, związanych z ograniczeniem liczby działań w ramach projektu do jednego, Marcin i Ola połączyli harmonogramy w 10-dniową przygodę z nauczaniem. Stres związany z całością przygotowań nie obiecywał dobrych rezultatów, jednak jak powiedziała Ola: - W tym wszystkim chodzi o ludzi, których spotykasz. Wszyscy są tak pozytywni i optymistyczni, zaangażowani... Bez nich to wszystko byłoby niemożliwe. Nawet jeśli rezultaty czasem są inne od oczekiwanych, jest to cudowne! Wspaniałe doświadczenie! - dodaje. Sukces projektu można przypisać faktowi, że uczestnicy brali aktywny udział w jego tworzeniu, już od etapu przygotowywania, będąc odpowiedzialnymi za przygotowanie warsztatów, wieczorów kulturowych, a nawet ich własnego słowniczka MaLaJo. Niemniej jednak, przed-projektowe doświadczenie było nie tylko motywującym wstępem do Wymiany. Wielu uczestników, przez przyjazdem, miało obawy. Jak podsumowała to Serena: - Szczerze mówiąc, nie bałam się opuścić mój kraj. Nie wiedziałam co może wydarzyć się w trakcie projektu, jednak nauczyłam się, że naprawdę mogę robić to co chcę robić i pomogło mi to w przełamaniu moich barier i pokonaniu lęków.

Aktywności oferowały każdemu możliwość brania aktywnego w nich udziału. Podczas gdy żadne z nich nie było takie samo, uczestnicy mieli problem z wyborem jednego ulubionego zadania. Kiedy spyaliśmy Jana ze Słowacji o najlepszą aktywność, jego odpowiedź brzmiała: - Oh, człowieku! Ta z balonami. Naprawdę zabawna, ale późniejsza dyskusja nad procesem i rezultatami pozwoliła mi dużo się nauczyć. - Dla Karli z Chorwacji i Juana z Hiszpanii Most Zaufania był tym, który dał im najwięcej, oferując możliwość realnego polegania na czyichś umiejętnościach i mocnych stronach. Serenie z Włoch i Blance z Polski bardzo podobał się Speaker Competition, w którym miały okazję doświadczyć nie tylko wspaniałego brzmienia

obcych języków, ale także językowej gimnastyki. Nawet jeśli niektórzy uczestnicy mieli niewielką styczność z prawdziwym dziennikarstwem, zyskały doświadczenie nauczyciela, a nawet zmieniły ich plany na przyszłość. Dla przykładu, projekt zainspirował Serenę, aby rozważyć dziennikarstwo w ramach jej studiów, co jest osobistym rezultatem jej doświadczeń.

Słyszyc to wszystko, można zapytać: Jak wygląda taka nauka? Jaki jest jej cel? Rozmawiając z uczestnikami, wszyscy określali dni spędzone w Zakopanem jako wyjątkowe doświadczenie edukacyjne, które pozwoliło im zobaczyć różne perspektywy i zdobyć nową wiedzę. Ludzie z całej Europy, którzy w innych okolicznościach z pewnością nigdy nie spotkaliby się w tym gronie, zawiązują przyjaźnie i bliskie relacje poprzez wymianę doświadczeń. Na temat nowo nawiązanych znajomości, Serena powiedziała nam: - Uwielbiam uczucia i wspomnienia, które stąd mam i z pewnością pozostaną one ze mną znacznie dłużej niż tylko kilka dni.

Bez względu na fakt, że główne działanie w ramach projektu skończyło się, uczestnicy planują odgrywać jakąś rolę w życiu innych, pomimo dzielącego ich dystansu. Jak powiedział Marcin: - Wszystkie zespoły naprawdę pracowały i współpracowały. Zaangażowanie wszystkich było naprawdę wspaniałe. Nie mogę powiedzieć niczego złego o tym projekcie. Gdybym mógł zostać młody na zawsze, robiłbym to do końca życia. Niezależnie od tego czy było to dobro, bun, dobrze, dobre, bien czy bene, było to zdecydowanie dobre doświadczenie.

*Samuel Bud
Laura Rueda Diez
Claudia Mantini
Dajan Plačković
Alexandra Prítková
Štefan Štec*

MaLaJo, I'm In Love

/MaLaJo workshop song,
written by participants of exchange/

I don't care I didn't know you
Now we're friends and I really like to
Learn new things with all of you
It's MaLaJo, I'm in love

Monday it's potatoes day
Tuesday, Wednesday all the same
Thursday we had funny games
It's MaLaJo, I'm in love.

Marcin wait!
Someone always comes too late
But in the end everything is great

Interviews, cultural nights
Reportages and balloon's fights
Articles and videos
It's MaLaJo, I'm in love

Come on now and you will see
What non formal education means
Everything depends on you
It's MaLaJo, I'm in love

Ola wait!
Italians are late again
Punishments are waiting them

Erasmus plus is always here
To make things more challenging
Connecting our languages
It's MaLaJo, I'm in love

Croatia, Italy and Spain
Romania, Slovakia and Poland's there
Zakopane, I don't care
It's MaLaJo, I'm in love

And You?

What do You think about MaLaJo,
Erasmus+, language learning
and non-formal education?
Do not hesitate and share your opinion
with us on our fanpage!

www.facebook.com/associationECIM/

Erasmus+

www.ecim.pl - www.facebook.com/associationECIM/